

Leto XXI. Stev. 212

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK

IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka. / Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVLJENA 3. OKTOBRA
1934 / MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
/ OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“

KRALJEVSKI GOSTJE IZ GRČIJE V LJUBLJANI

Slavnostni sprejem v Ljubljani

Grško kraljevsko dvojico in predsednika republike so pozdravili v Ljubljani in pospremili na Bled naši republiški voditelji

Ljubljana, 9. sept. — Velika množica Ljubljancev je danes pristočno pozdravila v svoji sredi grško kraljevsko dvojico ter predsednika Tita in njegovo soprogo. Ze pred prihodom vlaka so ga pred postajnim poslopjem in na ulicah, po katerih so se visoki gostje potem peljali proti Bledu, začele zbirati množice ljudi, ki jih tudi neugodno vreme ni pre-
motilo. Mesto je bilo okraшено z grškimi in jugoslovanskimi zastavami.

Točno ob 16. uri je zapeljal na postajo modri vlak z visokimi gosti. Napovedale so ga malo prej že salve iz topov na Gradu. Ko se je vlak ustavil, so izstopili kralj Pavel, za njim predsednik

Pionirji v uniformah so izročili kraljici Frederiki in Jovanki Broz šopke cvetja. Godba JLA je zaigrala grško in jugoslovansko himno, nato pa je podpolkovnik Voja Cvijanović predal raport postrojenega častnega bataljona. V družbi predsednika Tita je kralj Pavel pregledal bataljon, nato pa sta se v spremstvu pred-
sednika Izvršnega sveta Borisa Kraigherja napotila proti izhodu iz postaje. Se pred tem je pred-
sednik Kraigher kralju Pavlu in kraljici predstavil naše republiške voditelje, med njimi podpred-
sednika ljudske skupščine dr. Ferda Kozaka, zvezne poslanca Borisa Ziherla, Staneta Kavčiča in dok-
torja Jožeta Potrča, predsednika

nirji, ki so mahali z grškimi in jugoslovanskimi zastavicami, narodne noše in množica drugih Ljubljancev s ploskanjem in mahanjem rok, ki je razodevalo privrženost grško-jugoslovanske-
mu prijateljstvu in zavezništvu. S prvim avtomobilom sta se odpeljala kralj Pavel in pred-
sednik Tito, v drugem sta bili kraljica Frederika in Jovanka Broz. V ostalih so jim sledili naši vo-

ditelji in grško spremstvo. Ljubljanci so visoke goste na vsej njihovi poti po ljubljanskih ulicah pristočno pozdravljali z vzkliki in ploskanjem in jih obsipali s cvetjem. Kralj Pavel in kraljica Frederika sta jim prijazno od-
zdravljala.

Kraljevska dvojica, pred-
sednik Tito in njegova soproga ter njihov spremstvo in naši republiški voditelji so se odpeljali na Bled,

Slavnost na Blejskem jezeru

Bled, 9. sept. — Kraljevski gostje, predsednik Tito in njegovo spremstvo so prispeli proti večeru na Bled, ki jih je slavnostno sprejel. Tudi med potjo in zlasti v Kranju so bili deležni manifestacij vsega prebivalstva.

V vili Bled so kralju Pavlu in kraljici Frederiki zvečer izročili darove našega Republiškega izvršnega sveta: kralju kip našega kiparja Strekliča »Deklica in knjiga«, kraljici pa umetniško študijo s sliko Bleda, tri prte iz domačih čipk in album z reprodukcijami del naših grafi-
kov. Potem je bil zvečer slavnostni sprejem, ki so se ga ude-

ležili tudi predsednik Izvršnega sveta Boris Kraigher, podpred-
sednik dr. Marijan Brecelj, dalje dr. Ferdo Kozak, Boris Ziherl, dr. Potrč, Stane Kavčič in Vida Tomšič ter še vrsta naših javnih in kulturnih delavcev. Uro pozneje je bila na Blejskem slavnostna iluminacija z ognjemotom. Vse nebo je žarelo od raket. S sosed-
njih gričev so se oglašali mož-
narji. Po jezeru so se zazibali čolni in Blejci so priredili skupaj z godbo Ljudske milice visokim gostom pristočno manifestacijo. Skoraj celo uro so si gostje ogledovali to slavnostno prireditev na Blejskem jezeru.

Med igranjem državnih himen na ljubljanski postaji

S POTOVANJA GRŠKE KRALJEVSKE DVOJICE PO NAŠI DRŽAVI

V GLAVNEM MESTU HRVATSKE

Zagreb, 9. sept. Grški kraljevski gostje so današnje dopolne prebili v Zagrebu, kamor so prispeli v družbi pred-
sednika republike Tita in njegove soproge ter podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Čolakovića. Kraljevska dvojica si je z zanimanjem ogledala velesjem in obiskala še Moderno galerijo. Tudi predsednik republike je bil danes na zagrebškem velesjemu in se je po ogledu zelo pohvalno izrazil o njem.

Iz Beograda sta se kralj Pavle in kraljica Frederika odpeljala kmalu po polnoči, s posebnim vlakom v Zagreb. Z njima je odpo-
val tudi predsednik republike Jo-
sip Broz Tito s soprogo. Z istim vlakom so potovali tudi podpred-
sednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković, generalni taj-
nik predsednika republike Jože Vilfan, zvezni državni tajnik za notranje zadeve Svetislav Stefanović, ter ostalo jugoslovansko in grško spremstvo.

K slovesu na železniški postaji so prišli predsednik Zvezne ljud-
ske skupščine Moša Pijade, pod-
predsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Svetozar Vukmanović, državni tajnik za zunanje za-
deve Koča Popović, državni taj-
nik za narodno obrambo general-
ni polkovnik Ivan Gošnjak, drugi državni in politični voditelji in

člani diplomatskega zbora.

Poglavarja obeh prijateljskih dežel sta v svečanem salonu segla v roke jugoslovanskim vodite-

Slovesen sprejem v Zagrebu

Velika množica Zagrebčanov je davi pristočno pozdravila grško kraljevsko dvojico, predsednika Tita in njegovo soprogo ob prihodu v glavno mesto Hrvatske. Točno ob 9. je prispel na zagrebško postajo poseben vlak z visokimi gosti, ki ga je pozdravilo topni-
štvo s častno salvo. Kralju Pavlu in kraljici Frederiki ter ostalim visokim gostom je izrekel dobrodošlico predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić s soprogo. Potem jim je predstavil visoke republiške funkcionarje, podpredsednika Izvršnega sveta Ivana Krajačića in Božidara Maslarića, komandanta zagrebške vojne oblasti generalnega polkov-
nika Kosta Nagyja in pred-
sednika OLO Zagreba Večeslava Ho-

ljeva. Godba je zaigrala državni himni, kralj Pavle in predsednik Tito sta pregledala častni gardni bataljon. Potlej so visoke goste pozdravile druge visoke osebnosti, ki so prišle k sprejemu: člani republiškega Izvršnega sveta, pred-
stavnik Sabora Hrvatske, kulturni delavci, generali in visoki oficirji JLA ter člani konzularnega zbora v Zagrebu. Vzdolž vse poti od železniške postaje do dvorca predsednika Sabora, kjer so se visoki gostje ustavili na kratkem odmoru, so grško kraljevsko dvojico in predsednika Tita pozdravljale množice Zagrebčanov, ki so

manifestirali za prijateljstvo in sodelovanje jugoslovanskih in grškega naroda.

Pred izhodom železniške postaje je pričakoval visoke goste tudi špalir zagrebških pionirjev, ki jih je obsul s cvetjem. Z zagrebške železniške postaje sta se grški kralj in kraljica odpeljala v двореc na Markovem trgu, kjer sta ostala nekaj časa.

Na Zagrebškem velesjemu

Malo pred 10. uro sta v spremstvu predsednika Sabora dr. Vladimira Bakarića prišla na zagrebški velesjem. Sprejeli so jih

predsednik OLO Večeslav Ho-
ljevac in predstavniki velesjema. Napotili so se v paviljon naših podjetij. Tam je Ružica Puškaš izročila kraljici Frederiki v imenu zagrebškega velesjema šopek cvetja. Grški kralj in kraljica sta si z zanimanjem ogledala razstavljene izdelke.

Po ogledu jugoslovanskega paviljona so se visoki gostje napotili v grški paviljon, kjer so jih pozdravili predstavniki grškega gospodarstva. Po ogledu paviljona so poklonili kralju in kraljici okusno izdelan model radijsko diriganega vodnega letala, ki so ga izdelali v Inštitutu za letalsko modelarstvo

V Moderni galeriji

Z velesjema sta se kralj Pavle in kraljica Frederika napotila v Moderno galerijo, kjer sta si ogledala vrsto razstavljenih umetnin. Vpisala sta se v knjigo obiskovalcev, potem pa so jima predstavniki Jugoslovanske akademije poklonili več reprezentativnih izdaj s področja likovne umetnosti, družbenih in naravoslovnih ved ter map del kiparja Avgustinčiča in slikarja Taglie.

Tudi predsednik Tito na velesjemu

Medtem je bil danes dopolne tudi predsednik republike s svojo soprogo na velesjemu. Mutil se je na njem blizu dve uri. Predsednika Tita in njegovo soprogo je spremljal podpred-
sednik Izvršnega sveta Hrvatske Ivan Krajačić. Na sejmšču sta ju pozdravila tehnični direktor velesjema Adalbert Mraz in arhitekt Antun Zupan.

Predsednik Tito si je podrobno ogledal jugoslovanske paviljone ter vpraševal pri razstav-
ljalcih o posameznih izdelkih in o njih proizvodnji. Njegovo pozornost so zbudili zlasti izdelki jugoslovanske težke industrije »Rade Končar«, »Prvomajska«, »Ivo Lola Ribar«, »Djuro Djaković« in drugih velikih tovarn, ki so razstavile več novih izdelkov. Predsednik se je zanimal tudi za motocikle domačega izdelka, ki jih izdelujeta tovarni v Kopru in Zelezniku, dalje za električne in druge aparate za gospodinjstvo in za tekstilne izdelke. Obiskal je tudi paviljon, v katerem razstavljajo jugoslovanske in tuje tovarne avtomobile, kamione in druga vozila ter se zlasti podrobno zanimal za delo avtomobilskih tovarn v Priboju in Mariboru.

Predsednik Tito je izrazil za-
dovoljstvo z jugoslovanskimi izdelki, razstavljenimi na velesjemu in čestital njegovim vodi-
teljem k uspešni organizaciji te velike mednarodne prireditve.

Na poti v Slovenijo

Grška kraljevska dvojica in predsednik Tito s soprogo so zapustili Zagreb skupaj ob 12.30. Visoke goste so spremili na zagrebško postajo predsednik Sabora Hrvatske Vladimir Bakarić in drugi republiški voditelji. Kakor ob prihodu, se je tudi ob odhodu zbrala okrog železniške postaje in vzdolž ulic, po katerih so se peljali visoki gostje, velika množica Zagrebčanov, ki so toplo pozdravljali grškega vladarja in predsednika Tita ter manifestirali za grško-jugoslovansko prijateljstvo. Med manifestacijami ljudstva je poseben vlak krenil proti Ljubljani.

Vremenska napoved

za soboto, 10. septembra
Povečana oblačnost, popoldne kra-
jevne nevihte. Temperatura ponoči
med 8 in 13, podnevi med 22 in 27. V
jutranjih urah in dopoldne po kotlinah
megla.

Ob sprejemu v Ljubljani: kralj Pavel I., kraljica Frederika in predsednik našega Izvršnega sveta Boris Kraigher

Tito, kraljica Frederika in Jovanka Broz, nato pa še Rodoljub Čolaković, Jože Vilfan, zvezni tajnik za notranje zadeve Svetislav Stefanović, ter ostalo naše in grško spremstvo, med tem ko minister pri predsedstvu vlade George Rallis, veliki dvorni maršal Levidis, generalni tajnik zunanega ministrstva Syndikas, kraljičin dvorni maršal Pavel Leludas in šef kraljevskega vojaškega doma general Kalinski in drugi.

H grškemu vladarju je tedaj pristopil predsednik Izvršnega sveta Boris Kraigher, ki je visoke goste pozdravil in jim zaželel dobrodošlico. Kralju in kraljici je predstavil republiške voditelje, podpredsednika Izvršnega sveta LRS dr. Marijana Breclja, komandanta korpusa generalnega polkovnika Radivoja Jovanovića in predsednika OLO Ljubljane dr. Marijana Dermastio.

Seja Izvršnega sveta LRS

Danes je bila pod predsedstvom tov. B. Kraigherja seja Izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije. Na seji je Izvršni svet sprejel odlok o spremembah in dopolnitvah pravilnika o splošnih pogojih za preskrbo z električno energijo iz javnega omrežja LR Slovenije, odlok o prenosu republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva na Zbornico, ne kmetijstva in gozdarstvo LRS ter odločbo o vključitvi Elektrarne Šoštanj v gradnji in Elektrarne Vuhred v gradnji v Elektrogo-
spodarsko skupnost Slovenije. Izvršni svet je obravnaval tudi poročila svojih odborov in komi-
sij o tekočih vprašanjih. Ljubljana, 9. sept. 1955.

OB TRINAJSTI OBLETNICI

Pozdrav predsednika Tita pripadnikom Jugoslovanske vojne mornarice

Beograd, 9. sept. — »Ob trinajesti obletnici formiranja Jugoslovanske vojne mornarice pošiljam mornarjem, vojakom, podoficirjem, oficirjem in admiralom JVM najprišrečnejše pozdrave in tople čestitke.

Naša vojna mornarica je zrasla, kakor tudi ostali rodovi vojske, iz narodnoosvobodilne borbe kot nujna potreba po dopolnitvi in okrepljivosti naših oboroženih sil. Njene prve enote, ki so se razvile v težavnih okoliščinah iz majhnih ribiških in motornih oboroženih čolnov v času, ko so po vodah našega Jadrana križarile dobro oborožene okupatorske ladje, so častno izpolnjevale svoje naloge. Hrabrosti in veliki sposobnosti naših mornarjev je treba pripisati, da smo zadajali sovražniku na naši jadranski obali že od začetka hude udarce. Med osvobodilno vojno se je JVM razvijala in jeklenela v budnega in zanesljivega čuvarja našega Jadranskega morja, ki je zmeraj imelo zelo važno vlogo v boju za svobodo in gospodarski razcvet naše domovine.

Večkrat sem imel priložnost, da sem se tudi osebno pre-
pričal o sposobnostih enot naše Vojne mornarice in vsa moja srečanja z mornarji so bila zame izredno prijetno doživetje, ki ga ohrani človek v trajnem in dragocenem spominu.

Prepričan sem, da boste tudi to obletnico proslavili v zna-
menju nadaljnjega razvijanja in krepitev JVM ter oboroženih sil naše domovine, kakor tudi čedalje temeljitejšega vojno-
pomorskega usposabljanja sedanjih in bodočih kadrov.

Najprišrečnejše čestitke pošiljam tudi vsem pripadnikom civilne mornarice ter delovnim kolektivom naših ladjedelnic.

JOŠIP BROZ TITO

CETRTI DAN OBISKA GRŠKE KRALJEVSKE DVOJICE

Slavnostna parada JLA

Visoka odlikovanja naših in grških političnih ter vojaških predstavnikov. — Obisk v tovarnah v Kneževcu in Rakovici

Beograd, 9. sept. (Tanjug). V okviru četrtega dne obiska grške kraljevske dvojice je bila včeraj slavnostna parada JLA, popoldne pa so bili visoki gostje v Kneževcu, kjer so si ogledali tovarno motorjev »21. maja«. Nazaj grede so se ustavili v Rakovici, kjer so si prav tako ogledali ondotno tovarno traktorjev. Včeraj so bila izmenjana tudi visoka odlikovanja naših in grških funkcionarjev. Zvečer pa je grška kraljevska dvojica na Dedinju priredila slavnostni sprejem.

Svečana parada JLA je bila v dopoldanskih urah na zemunskem letališču. V odprtem jecpu sta kralj Pavel in predsednik republike Tito v spremstvu poveljnika parade generalnega majorja Damila Kneževića pregledala razvrščene oddelke oboroženih sil. Potem sta s tribune, na kateri so se zbrali tudi kraljica Frederika in Jovanka Broz, predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Rodoljub Colaković in Svetozar Vukmanović ter ostali politični in vojaški voditelji in kraljevsko spremstvo, prisostvovala mimohodu vojske. Nad letališčem sta se pojavila tudi dva helikopterja z zastavami obeh prijateljskih dežel. V paradu se je razvrstilo pet pehotnih bataljonov, za njimi konjenica, motomehanizirani polk z avtomatskim in lahkim orožjem, bataljon za zvezo, inženirski bataljon z metalci min in ognja ter sanitetska četa. Nato so defilirali protiletalski divizion z lahkim in srednjimi topovi in končno oddelek oklepnikov. Nad letališčem so ves čas krožile eskadrile reaktivnih letal.

Opoldne pa je bila grška kraljevska dvojica na zasebnem obisku pri predsedniku republike in njegovi soprogi na njenem domu. Prebili so eno uro v prisrčnem razgovoru.

Grška kraljevska dvojica se je v spremstvu Svetozara Vukmanovića popoldne odpravila v Kneževac, kjer si je ogledala tovarno motorjev »21. maja«. Pred tovarno sta jo sprejela predsednik delavskega sveta in upravnika delavskega sveta in upravnika delavskega sveta razkazali delavnice in jim razložili proizvodnjo. Grška kraljevska dvojica se je vpisala v spominnik knjigo.

V Rakovici so se kraljevski gostje še posebej zanimali za proizvodnjo traktorjev. Tam jim je bila prirejena tudi zakuska. Tako v Kneževcu kakor v Rakovici so grški kraljevski dvojici podarili albume s slikami obeh tovarov. V obeh krajih kakor tudi med potjo so množice ljudi pri srčno pozdravljale visoke goste in manifestirale za zavezniško prijateljstvo obeh dežel.

Včeraj so bila z obeh strani podeljena tudi visoka odlikovanja državnim funkcionarjem obeh dežel. Z redom Junija I. stopnje z leno so bili odlikovani Moša Pijade, Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović, Rodoljub Colaković, Ivan Gošnjak, Petar Stambolić, Vladimir Bakarić, Miha Marinko, Djuro Pucar, Lazar Koliševski in Blažo Jovanović, z redom Feniksa I. stopnje z leno pa Svetislav Stefanović, Miloš Minić, Srdjan Prica, Veljko Mićunović, Hasan Brkić, Miša Pavčević, Ljuba Radovanović ter generala Boža Lazarević in Radko Vujović, kontraadmiral Bogdan Pecotić ter Pavle Beljanski.

Z redom Jugoslovanske za-

stave I. stopnje pa so bili odlikovani generalni direktor grškega zunanjega ministrstva Kleont Syndikas, veleposlanik Filon Filon, z istim redom II. stopnje dvorni zdravnik prof. Tomas Doxiadis ter svetnik grškega veleposlaništva v Beogradu Joanes Leopulos, s tem redom III. stop-

nje pa prvi tajnik veleposlaništva Jason Drakulis. Odlikovani so bili še generala Potamianos in Agoros ter vojni ataše v Beogradu Korinas in iz kraljevega spremstva minister Rallis, veliki dvorni maršal Demeter Levidis in Meu Nima.

Na dvorcu v Dedinju je grška kraljevska dvojica zvečer priredila slavnostni sprejem, ki so bili na njem tudi predsednik republike Tito, njegova soproga ter vsi visoki jugoslovanski politični voditelji, javni in kulturni delavci, vojaški voditelji ter kraljevsko spremstvo. Po sprejemu je bila v grškem veleposlaništvu slovesna večerja.

PRVI NEPOSREDNI STIK MED ZAHODNO NEMČIJO IN SOVJETSKO ZVEZO

Začetek razgovorov v Moskvi

Prvi sestanek v Spiridonovki se je nanašal na proceduralna vprašanja

Moskva, 9. sept. (AFP). Včeraj popoldne je prispela v Moskvo nemška vladna delegacija. Na letališču so jo sprejeli ministrski predsednik Bulganin, zunanji minister Molotov in drugi sovjetski voditelji. Danes popoldne pa so se v sovjetskem zunanjem ministrstvu začeli več mesecev pripravljeni državniški razgovori.

Pred odhodom iz Bonna je Adenauer novinarjem izjavil, da namerava v Moskvi v mejah možnosti za trdno zagotoviti koristi miru, se zavzeti za združitev Nemčije in povratek poslednjih nemških vojnih ujetnikov iz SZ. Zunanji minister Brentano pa je izrazil upanje, da bo prvo srečanje med predstavniki Zahodne Nemčije in Sovjetske zveze prispevalo k pomirjenju in sporazumevanju v Evropi. Sovjetske voditelje, je dejal, je treba prepričati, da hoče Nemčija živeti zgolj v miru z vsemi narodi.

Sovjetsko-nemški razgovori so se pričeli davi v marmorni dvorani moskovske palače Spiridonovka. Prvi sestanek je trajal dobro uro. Adenauer in Brentano sta na njem prebrala že pripravljene uvodne izjave. Nato so govorili o predlogih glede dnevnega reda razgovorov. V sovjetski delegaciji so Bulganin, Hruščev, Pervuhin, Molotov, Semjonov in Lapin, načelnik zahodnonemškega oddelka v sovjetskem zunanjem ministrstvu, in zahodnonemški pa dr. Adenauer, Brentano, Kitzinger, Schmidt, Hallstein, Arnold in Globke. Razen obeh ožjih delegacij sodeluje v razgovorih tudi po 12 svetovalec na vsaki strani.

Pred začetkom sestanka je okrog 50 domačih in tujih novinarjev, od tega 30 zahodnonemških novinarjev in fotoreporterjev, zbralo prve vtise iz sejne dvorane.

Bulganin je v svojem govoru poudaril, da je vzpostavitev normalnih odnosov med obema deželama obojestransko koristna, prispevala pa bi tudi k nadaljnjemu zmanjšanju napetosti v mednarodnih odnosih. Znano je, je dejal, da se sovjetska vlada strinja z izmenjavo gledišč o združitvi Nemčije, upoštevati pa je treba ovire v zvezi s tem po uveljavljenju pariških sporazumov, ki so Zahodno Nemčijo uvrstile v vojaško grupacijo. Ponovna združitve Nemčije je predvsem naloga Nemcev samih. Zato je nujno treba uposte-

vat tudi Vzhodnonemško republiko, pa tudi sedanje mednarodne sporazume, ki zagotavljajo mir in varnost v Evropi.

Kanceler Adenauer je dejal, da se nemška vlada zaveda pomena obiska v SZ in tudi težav ob začetku razgovorov, ki pa so potrebni. Kar zadeva pariške sporazume, je dejal, da nikoli ni nihče mislil, da bi Zahodna zveza lahko postala sredstvo agresije. Brez združitve Nemčije, je dejal, ne

Ob bolgarskem narodnem prazniku

Beograd, 9. sept. (Tanjug). Predsednik republike je poslal predsedniku prezidija Narodnega saborja Bolgarije Georgiju Damjanovu ob narodnem prazniku naslednjo brzojavko:

»Uporabljam priložnost, spoštovani gospod predsednik, da Vam ob 9. septembru, bolgarskem narodnem prazniku, izrazim v imenu jugoslovanskih narodov in v svojem lastnem imenu prišrčne čestitke in najboljše želje za miren razvoj ter napredek bolgarskega naroda.«

PRED GOSPODARSKIMI POGAJANJI Z BURMO

Konkretizacija gospodarskega sodelovanja

V Beogradu se prične te dni pogajanja o trgovinski pogodbi in tehničnem sodelovanju na osnovi junijskega gospodarskega sporazuma

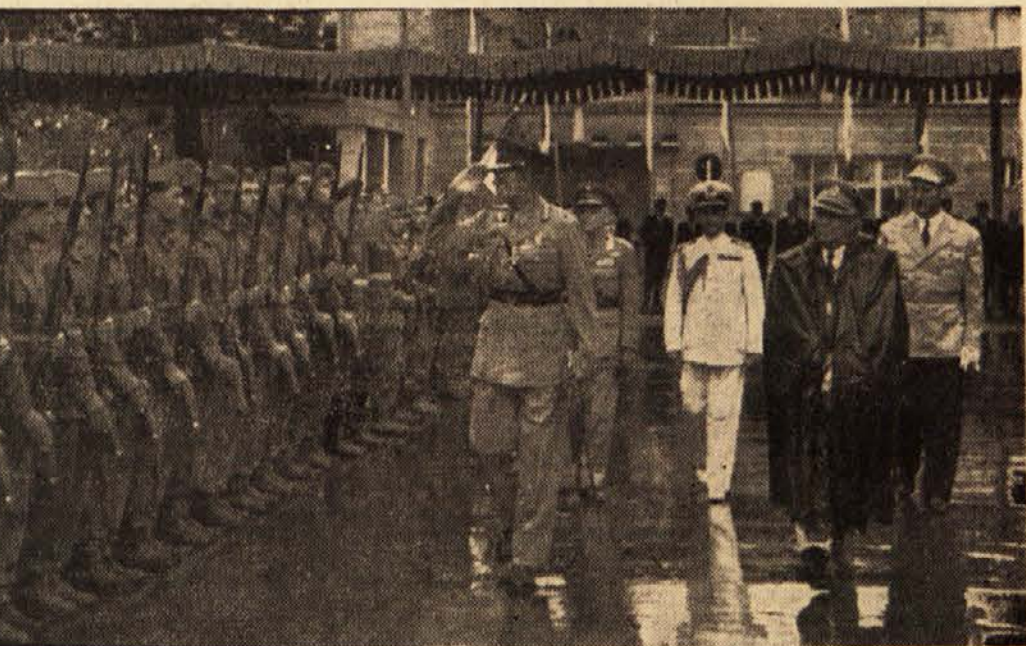
Beograd, 9. sept. (Tanjug). — Burmansko gospodarsko delegacijo, ki pride jutri v Beograd, pričakujejo tu z zadovoljstvom sprico pomena bližnjih razgovorov za poglobitev gospodarskih stikov med Jugoslavijo in Burmo po junijskem sporazumu o gospodarskem sodelovanju med obema deželama. Našo delegacijo na pogajanjih, ki se bodo začela sredi septembra, bo vodil član Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović.

Kaže, da bodo bližnji razgovori po svojem pomenu prekosili vse dosedanje napore na področju gospodarskega sodelovanja. Glavne smernice uspešnega razvoja gospodarskih stikov med obema deželama so bile zahtevane že v junijskem protokolu, tako da bodo razgovori obeh ministrov pravzaprav samo konkretizacija vseh možnih oblik gospodarskega sodelovanja. Protokol o gospodarskem sodelovanju določa ne le večje menjave blaga, marveč tudi načine povečanja proizvodnje v industrijah z živahnejšim gospodarskim sodelovanjem na tehničnem področju.

Za prvo leto našega izvoza v Burmo velja leto 1953, ko smo na trgu prijateljske dežele prodali prve količine našega blaga. Naslednje leto je jugoslovanski izvoz presegal 7 milijonov din, uvoz pa 4,3 milijona. Letos je že presegel 82 milijonov v glavnem zaradi nakupa 2000 ton riža.

V Zvezni zunanjetrgovinski zbornici menijo, da ima Burma razen riža na razpolago več za nas zelo važnih surovin, kakor naravni kavčuk, kositrni koncentrat, nikelj, volfram, tikov les itd. Hkrati opozarjajo na ugodne možnosti za izvoz naših industrijskih proizvodov, potrošnega blaga, strojev in investicijske opreme. Poznavalci Burme poudarjajo velike možnosti tudi na področju tehničnega sodelovanja, kar je za obe deželi posebno važno. Prvi večji korak v tej smeri je napravila tovarna »Sever« iz Subotice, ki gradi v Burmi skupaj z nekim burmanskim podjetjem tovarno za proizvodnjo in montiranje električnih motorjev. Vse kaže, da bo prišlo na tem področju kmalu do novih poslovnih zaključkov.

Vendar možnosti sodelovanja med Jugoslavijo in Burmo še zdaleč niso izčrpane. Čeprav smo zadnje čase ustanovili mešane jugoslovansko-burmanske trgovinske zbornice, je še zmeraj vrsta oblik gospodarskega sodelovanja, ki v zvezi s tem političnim stikom med obema deželama še niso prišle do izraza. Zato so tudi bližnji razgovori obeh delegacij deležni vse pozornosti naših in burmanskih gospodarskih krogov.

Ob pregledu častnega bataljona na ljubljanski postaji

Cvetje za grško kraljico Frederiko

S TISKOVNE KONFERENCE V TAJNIŠTVU ZA ZUNANJE ZADEVE

Kardeljevo potovanje

v London bo prispevalo k nadaljnjemu poglobljanju sodelovanja z Veliko Britanijo

Beograd, 9. sept. (Tanjug). — Predstavnik državnega tajništva z zunanje zadeve Branko Drašković je izjavil na današnjem rednem sestanku z novinarji, da pričla vabilo britanske vlade Edvardu Kardelju na obisk o prijateljskih stikih med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. K temu so v minulosti mnogo prispevali medsebojni obiski britanskih in jugoslovanskih državljanov. Zato lahko pričakujemo, da bo ta

obisk prispeval k nadaljnjemu poglobljanju medsebojnega razumevanja in sodelovanja. Izmenjava misli in takšni osebni stiki med državniki dobivajo poseben pomen prav sedaj, ko popušča mednarodna napetost in nastajajo nove možnosti, da utrdimo mir, medsebojno zaupanje in sodelovanje.

O ciprskem vprašanju je Drašković dejal, da je bila jugoslovanska vlada vedno za sporazumno reševanje vseh spornih vprašanj med zainteresiranimi deželami. Izrazil je upanje, da bodo s skupnim prizadevanjem rešili tudi ta problem. Predlogov zahodnonemške vlade glede naših terjatev jugoslovanske vlada še ni sprejela. Prva poročila kažejo, da je znatna razlika med terjatvami in nemško ponudbo.

O sadovih gospodarskih pogajanj s Francijo je dejal, da bodo menjavo blaga znatno razširili. Njena vrednost bo znašala okrog 40 milijonov dolarjev. Tudi glede finančnih vprašanj so se sporazumeli. Sporazum zagotavlja tudi potrebna sredstva za finansiranje gospodarskega sodelovanja.

Naša vlada bi kupila v ZDA na podlagi zakona o ameriških kmetijskih presežkih določene količine pšenice in bombaža. Doselej pa še ni dobila nobenega odgovora na svoje vprašanje.

Pred izpustitvijo preostalih Američanov iz kitajskih zaporov

Washington, 9. sept. (IAP). ZDA in Kitajska se bosta kmalu sporazumeli o izpustitvi Američanov, zaprtih na Kitajskem. Za sedaj vedo za 25 Američanov, ki so že nekaj let v kitajskih zaporih, medtem ko so nadaljnji trije v hišnem zaporu.

Malo upanja v Bonnu

sprico nepremostljivih razlik v vprašanju združitve Nemčije

Bonn, 9. sept. (Tanjug). V komentarju o obisku zahodnonemškega kanclerja v Moskvi piše vladni list »Die Welt«, da čakajo kanclerja Adenauerja težava pogajanja. Sprejem nemške delegacije v Moskvi je bil po zunanji obliki vzoren, pravi časnik, a stališči Bonna in Moskve sta še nadalje različna. Dokaz za to je podala »Pravda« v zvezi z združitvijo Nemčije, glede katere se sovjetsko stališče, odkar so začeli veljati pariški sporazumi, ni v ničemer spremenilo. »Pravda« je zavrnila tudi nemško željo, da bi normalizacija odnosov povežala z napredkom v vprašanju združitve Nemčije. Ker niti zahodnonemška vlada ne namerava

spremeniti svoje zunanje-politične smeri, sodi časnik, da ni jasno, kako bi mogli gledišča o tem sploh zblizati. »Kölnische Rundschau« odločno ugovarja trditvi, da pomeni kanclerjev odhod v Moskvo »začetek nove dobe v nemški politiki«. Cilji bonnske vlade so še nadalje isti in gre ji predvsem za združitve Nemčije. In ta cilj je moč doseči, pravi list, samo s priznanjem Bonna za predstavnika vseh Nemcev.

Zato »Frankfurter Allgemeine Zeitung« sodi, da moskovski razgovori ne bodo obrodili kakih dolednejših in pomembnejših uspehov.

Napredek v razorožitvenih pogajanjih

toda o konkretnih ukrepih utegnejo kaj odločiti šele na oktobrski konferenci zunanjih ministrov velikih v Ženevi

New York, 9. sept. (Tanjug). Razorožitev je glavno, najbolj pereče in hkrati najstarejše vprašanje, s katerim se ukvarjajo OZN že od svoje ustanovitve. Vse kaže, da bo vprašanje prevladovalo tudi na bližnjem zasedanju Generalne skupščine v New Yorku, ki se bo začelo v drugi polovici septembra.

O razorožitvi so zamen razpravljali že več let. Hladna vojna in mednarodna napetost sta onemogočali sleherni in tudi najmanjše zblizanje gledišč o tem najtežavnejšem vprašanju. Končno je po splošnem mnenju lanske deveto zasedanje skupščine pomenilo nekakšno prelomnico v svetovnih mednarodnih odnosih, tako da je nastal močan preokret v smeri medsebojnega zaupanja. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki določa nadaljnje ukrepe za pogajanja o razorožitvi, pa še posebej glede preprečitve proizvodnje in uporabe atomskega orožja ter mednarodnega kontrolnega organa za nadzorstvo nad razorožitvijo.

Na podlagi teh sklepov Generalne skupščine se je letos spomladi v Londonu sestala ožja odbor razorožitvene komisije OZN, da bi proučil vse sprožene predloge in pobude. Na njego-

vem zasedanju je sovjetska delegacija predložila svoj znani načrt o razorožitvi, ki določa zmanjšanje števila oboroženih sil ZDA in SZ na poldrugi milijon, LR Kitajske na milijon, Francije in Velike Britanije pa na 650.000 vojakov za vsako. Nobena druga dežela na svetu ne bi smela imeti nad 200.000 vojakov. Hkrati je predlagala preproste atomskega orožja in pozeje uničenje vseh sedanjih zalog atomskih bomb. Ta predlog je pozdravil ves svet. Ožji odbor je potem prekinil delo, da bi vlade proučile ta izredno važni sovjetski predlog, s katerim so se gledišča Vzhoda in Zahoda glede razorožitve znatno zblizala.

Medtem je bila v Ženevi konferenca »velikih štiri«, na kateri je Bulganin nekoliko izpolnil sovjetske predloge, Eisenhower pa sprožil svoj znani

JUGOSLOVANSKA KINOTEKA

OPERA ŠAHSING

OB KITAJSKEM FILMU »LJUBEZEN LIANGSANOPOJA IN ČUJINGTAI«

Ko je lani v Ženevi kitajska delegacija pokazala novi in prvi barvni film nove Kitajske »Ljubezen Liangsano poja in Čujingtai«, je tipična opera »šahsing« prešla nedeljeno priznanje občinstva mnogih narodnosti. Kasneje je ta filmana opera vzbudila ogromno zanimanje v vzhodnih evropskih državah, Angliji, Japonski in drugih deželah. Danes jo bomo imeli tudi mi priložnost videti v kinu Union in se tako seznaniti z neznanim, toda izrednim kitajskim narodnim bogatvom in nastajajočo novo kinematografijo.

Opera »šahsing« izvira iz okrožja Čenghsien, nekdanjega dela Šahsinga, v pokrajini Čekiang. Poznana je tudi kot opera Jueh Ču, ker je bil pred več kot 2000 leti Šahsing glavno mesto kraljestva Jueh. Kot ostale kitajske opere tudi ta uporablja poleg petja še ples in govoreče dialoge, ki razvijajo dejanje. V igranju in petju uporablja stilizirane kretnje ostalih oper, vključujoč tudi žolo pekinške opere, vendar se kažejo v njej samonikle značilnosti. Melodije v njej so prijetne in zelo blizu narodni pesmi, odkoder pravzaprav izhajajo. Preproste so, sveže in prikupne tako, da ostanejo dolgo časa v ušesih. V njih je opazen rahel prizvok patosa. V kasnejšem razvoju, ko je uvrstila v repertoar moderne in zgodovinske teme, je opera »šahsing« prevzela mnogo elementov moderne odrske tehnike. V njej so začeli uporabljati mnogo gledaliških rekvizitov in efektov, moderno razsvetljavo in značilni dekor omejenega odra. Tudi njena orkestralna spremljava se je vztrajno bogatila. Opera »šahsing« je doživela tudi mnogo sprememb v dramski konstrukciji. S sprejemom modernih artističnih izkušenj je rasla tudi njena priljubljenost.

Pred štiridesetimi leti je bila opera »šahsing« le lokalna operna forma, znana samo na podeželi. Građe na priljubljenih ljudskih pesmih in baladah, lokalnih dogodkih in folkloru, so kratke opere ustvarjali kmetje sami za svojo zabavo. Upirjali so jih večinoma na prostem ali pa na odrih starih templjev. »Orkester« je sestavljal navadno en sam človek z bobnom in bambusovo palico. Zvoki »ti-ti-tu-tu«, ki so tako nastali, so dali tem opernim stvaritvam ime »ti-tu« opere. Mnogo teh oper še danes igrajo in tako lahko še danes ocenimo, kako bogate so na zdravem, kmečkem humorju in čustvenosti.

Komponisti teh oper so upodobili in oživili življenje takšno, kakršnega so videli. V njih so izrazili hipokrizijo in temnost dobe, satipriko pokazali in napadali fevdalistično izkoriščanje, svojo ljubezen do dela, svoja hrepenenja in ljubezen do sočloveka. »Ti-tu« opere so postale priljubljene in so se razširile tudi na ostala področja dežele. Njihov repertoar se je povečal in vključil opere in balade sosednih področij. Novejše tovrstne opere vključujejo na primer tudi sodobne uspešne stvaritve kot sta »Bela kača« in »Cao Vu Njano«. Vse se večinoma ukvarjajo s trpljenjem kitajske žene pod fevdalizmom.

V želji, da poglobijo anekdotične osnutke klasičnih folklorističnih in baladnih tem, ki so

imele bogato vsebino in neizmerno zalogo karakterjev, so ustvarjalci oper storili velike spremembe v snovanju in uprizorjanju opernih del.

V »šahsing« operi »Ljubezen Liangsano poja in Čujingtai« (posneta je tudi na filmski trak), ki sloni na legendi, vzeti iz narodnih balad, so na primer več izdelanih kostumov, prizorišč in plesov junakinje iz višje družbe in njenega okolja morali vpeljati popolnoma nanovo.

Glasba je postala vedno bolj rafinirana. Orkester se je povečal in vključil tudi gonge, bobne, erh-hu (kitajska violina) in sanhsien (tamburica s tremi strunami). Tako se je vsa uprizoritvena tehnika obogatila.

V prvih letih republike, po padcu dinastije Manču, je doživelo kitajsko gospodarstvo polom. Obubožani kmetje in obrtniki so odhajali v mesto za delom. S seboj so vzeli tisto malo, kar so imeli, in svoje kulturno bogatstvo. Tako je prišla s polkoloničnimi iglarskimi družinami tudi »ti-tu« opera v mesto. Tu so jo prevzele poklicne družine. Začeli so jih uprizorjati v številnih mestih, celo v Šangaju.

Vse vloge v operi »šahsing« so igrali moški, toda leta 1923 je bila ustanovljena prva družina, ki jo so sestavljale samo ženske. Te so postale tako priljubljene, da so izrinile moške iz oper tega tipa.

Med narodnoosvobodilno borbo proti Japoncem je doživela opera šahsing spremembe. Med leti 1943 in 1945 so napredni kulturni delavci na osvobodjenem ozemlju pod vodstvom vlade Maocetunga vpeljali v tovrstno opero nekaj reform. Uporabili so obliko opere »šahsing« za številna dela, ki so se ukvarjala s tedanjo borbo kitajskega ljudstva. Mnoga od njih so zavzela ostro agitatorsko obliko za opogumljanje množice proti japonskim zavojavalcem in njihovi sodelavcem. V istem razdobju je opera »šahsing« v Šangaju doživela spremembe. Družina Hsueh Seng, pod vodstvom znane igralkice Juan Hsueh-Fen, je v sodelovanju z revolucionarnimi pisatelji uprizorila mnogo novih oper po zgodovinskih zgodbah o nacionalnih junakih in o ljudskem boju za osvoboditev.

Po osvoboditvi je prišlo najprej do stremeljenj, da bi opera »šahsing« osvobodili vseh komercialnih primesti, ki se jih je navzela predvsem v starem Šangaju, tem polkolonialnem mestu. Dandanes se kažejo težnje, da bi se čim več storilo na tem področju. Državno gledališče »Šahsing-opera« vlaga mnogo naporov, da bi se tudi v teh operah zrcalilo današnje življenje. Toda mnogo je težav pri oblikovanju sodobnih tem v formo opere »šahsing«. Potrebno je predvsem iskanje narodnih glasbenih motivov, kajti v tej operi je okoli 40 melodijskih zlatih tonov in globoko prežeti s patosom. Ta problem so začeli reševati na tri načine. Skupina igralk se je pod vodstvom igralkice Juan Hsueh-Fen vrnila v rojstno področje Čenghsien, da bi tam odkrila stare melodije. Druga skupina igralk se je odločila, da adaptira za opero šahsing melodije pekinške opere. Vlada pa je pooblastila nekaj izbranih glasbenikov, da začno s snovanjem novih melodijskih, ki naj ponazorijo novo življenje, ne da bi uničili karakteristično vzdušje opere »šahsing«.

Film, ki ga je izdelalo šangajsko filmsko podjetje leta 1953, je verno posneta uprizoritev državnega gledališča »Šahsing-opera«. Ljubezenska zgodba se odigrava pred 1600 leti in pripoveduje o tragični usodi dveh zaljublencev. Uporizoritev sodi med najboljše, kar jih je postavilo šangajsko gledališče.

ok.

Spremembe v mariborskem gledališču in novi repertoar

Mariborsko Slovensko narodno gledališče bo pričelo 1. oktobra novo sezono. Upravni odbor je na svojih sejah že v glavnih obrisih potrdil repertoar Opere in Drame in sklepal o nekaterih osebnih spremembah. Tako bo direktorja Opere tov. C. Cvetka, ki je tri leta uspešno vodil Opere in Filharmonijo in sedaj na lastno željo zapušča Maribor, zamenjal tov. Jakov Cipek, dirigent tržaške in ljubljanske Filharmonije, poznan v Mariboru po svojih gostovanjih. Poleg direktorja ima Opera tudi novega dirigenta Ina Perišiča, dosedanjega dirigenta zagrebške Opere. Balet bo v bodoči sezoni vodila koreografinja sarajevske Opere Jitka Ivečija. Tudi ona je mariborski publiki znana po svoji koreografiji zadnjega baletnega večera.

Gledališče je nadalje nastavlilo mlado kostumografino Vlasto Hegedušič, absolventko Akademije za likovno umetnost v Zagrebu, ki ima za seboj že več uspešnih oprem zagrebških predstav in nekaterih filmov. Orkester je izpopolnjen s flavtistom Jožetom Žuničem iz Ljubljane, obnovili so pa z novimi člani tudi operni zbor. Poleg domačih solistov in bolj ali manj stalnih gostov, ki so se v zadnjih letih občinstvu zelo priljubili, bodo Mariborčani ali-

šali tudi dramsko sopranistko Marijo Bokoljevo iz Trsta, nadarjene tenorista Oskarja Zornika z Reke ter Jožeta Kraglja iz Ljubljane, sopranistko Nado Zrimšek in druge. Stalno bo gostoval priljubljeni pevec Jernej Plahuta, ki je to leto podpisal angažuma v Celovcu.

V Drami je nastavljen absolutno beograjske Akademije za igralstvo umetnost režiser Miran Herzog, razen tega je vodstvo Drame v dogovoru z mladim karikaturnim igralcem J. Smonom, Miro Sardocem in Miho Balohom. Zadnja dva naj bi sodelovala v vsaj eni letošnji predstavi.

Drama bo uprizorila za otvoritev sezone »Obsedeno stanje« francoskega sodobnega avtorja Alberta Camusa v režiji Frana Žižka in inscenaciji Vlada Rijačeva. Drugo dramsko delo je Goltzova komedija »Hiša v Montevideu«. Režiral bo Miran Herzog, inscenacijo pa pripravila Jože Polajnek.

Opera bo v začetku sezone obnovila Gotovčevega »Era« pod taktirko novega dirigenta Ina Perišiča. Druga premiera bo Poličev »Deseti brat«.

O celotnem repertoarju bomo spregovorili v eni izmed prihodnjih števil.

S. F.

IZ ZAKLADNICE SLOVENSKE UMETNOSTI

Francè Pavlovec: SAVA S SMARNO GORO

Med naše najboljše sodobne krajinarje nedvomno sodi Francè Pavlovec. Kdo, ki se količkaj zanima za slovensko sodobno slikarstvo, ne pozna njegovih čudovito toplih, tako domače in iskreno čustveno podanih slik iz ljubljanske okolice, od Stožice, Jezice in s savskih bregov? Pa njegovih prelepih pokrajinskih motivov iz Bohinja, iz naše Istre in iz Soške doline? — Naša podoba kaže Savo pri Klečah, kakor jo je videl slikar v zgodnji pomladi, ko se še poslednje zaplate snega upirajo toplemu soncu, ki tako žareče sije s sinjega neba.

ZAGREBŠKI KONFERENCI

Na zagrebški konferenci

jugoslovansko-italijanskih trgovinskih zbornic iz Beograda in Milana proučujejo nadaljnjo razširitev gospodarskega in tehničnega sodelovanja

Zagreb, 9. sept. (Tanjug). — V Zagrebu so se sestali člani upravnih odborov Jugoslovansko-italijanske in Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice, ustanovljenih nedavno v Beogradu in Milanu. Na sestanku so obravnavali vprašanja kreditnega poslovanja, tehničnega sodelovanja in kooperacije ter nekatera druga vprašanja, važna za obe državi.

Predsednik Jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice inž. Filip Knežević je izrazil zadovoljstvo, da je prišlo do teh stikov in je izrazil prepričanje, da bo skupno delo za razširitev gospodarskih stikov rodilo za obe državi koristne sadove. Pozval je predstavnike Italijansko-jugoslovanske zbornice v Milanu, naj seznanijo italijanske gospodarske kroge z željo jugoslovanskih gospodarstvenikov o razširitvi stikov na vseh področjih s sosedno Italijo.

Tudi predsednik Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice dr. Salvatore Magri je izrazil prepričanje, da bo skupno delo in prijateljsko razumevanje med gospodarstveniki krogi Jugoslavije in Italije pripomoglo k okrepitvi gospodarskih stikov.

Kot prvo vprašanje so danes proučili problem kreditnega poslovanja med Jugoslavijo in Italijo. Tajnik Jugoslovansko-italijanske zbornice Zoričič je v svojem referatu poudaril, da se jugoslovanski izvozniki zelo zanimajo za nakupe v Italiji, da pa je treba vzporedno s tem urediti nekatera vprašanja kratkoročnega ali srednjeročnega kreditiranja. Sprejeli so predlog, ki so ga sprožili jugoslovanski in italijanski predstavniki, da bosta upravna odbora obeh zbornic formirala skupno stališče o tem vprašanju in poslala mnenje o tem svojima vladama, med katerima so bili že navezani uradni stiki o tem vprašanju.

Stavke v Franciji

Vlada noče privoliti v splošno zvišanje mezd — Doslej 60.000 stavkajočih delavcev - Krvavi spopadi s policijo

Pariz, 9. sept. (Tanjug). Stavkovno gibanje in vrsta mezdnih sporov v velikih podjetjih so postali danes glavno notranjepolitično vprašanje v Franciji. Na seji generalnih inšpektorjev iz vseh departementov je bilo sklenjeno, da se zavrnejo delavske zahteve po višjih mezdah.

Sestanek inšpektorjev je vodil finančni minister Pflimlin, ki se je postavil na stališče, da vlada ne more privoliti v splošno povišanje mezd, da ne bi nastala nevarnost inflacije in se ne bi življenjski standard še bolj poslabšal. Posamezni sindikati naj bi se z neposrednimi pogajanjimi s podjetji sporazumeli o posameznih rešitvah nastalih sporov. Podjetjem pa je

Prebrali so tudi referat o tehničnem sodelovanju in kooperaciji med Jugoslavijo in Italijo, v katerem je rečeno, da so jugoslovanska podjetja že navezala številne stike z italijansko industrijo in da je dobila to sodelovanje letos tudi praktične oblike. V referatu je poudarjeno, da so možnosti glede tega sodelovanja znatno večje in da je bil zato sponzoren predlog, naj bi pri obeh zbornicah ustanovili stalne študijske skupine, ki bi se kot informativni in pomožni organi ukvarjali z vprašanji tehničnega sodelovanja med obema deželama.

Jugoslovanski predstavniki so v tej zvezi poudarili, da so nedavno v Beogradu že imenovali

Kompromis v Maroku

Rim, 9. sept. (Tanjug). Delegacija Istiklala je danes obvestila voditelja gibanja Alala el Fasija, ki je še zmeraj v Kairu, o načrtih za kompromisno ureditev maroškega vprašanja. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, je el Fasi privolil v sporazum, ki ga je še pred dnevi odklanjal. Po tem sporazumu bodo v Maroku ustanovili kronski svet, katerega bo odobril odstavljivi Ben Jusuf in v katerem bodo tudi predstavniki maroških nacionalistov.

NOČNE BRZOJAVKE

DUNAJ, 9. sept. (AFP). Umik glavnega dela zahodnih okupacijskih čet iz Avstrije je malone zaključen. Tudi sovjetsko vojaštvo odhaja in so noč izročili avstrijskim oblastem poslopja v Baden-Badenu in Sankt Pölten, kjer je imel sovjetski glavni štab svoje urade. Tudi oporišča s vojenskih letalskih sil so bila prepustena avstrijskim oblastem. Nočjo so odpotovali z Dunaja poslednji francoski alpinci. Zadnji večji ameriški kontingent odpotože jutri zvečer.

ANKARA, 9. sept. (AFP). Po nočnem objavljenem uradnem poročilu je turška policija v zvezi s protigrškimi provokacijami v Carigradu in Smirni

6 študijskih skupin, v katerih bodo jugoslovanski gospodarski strokovnjaki proučevali probleme tehničnega sodelovanja, kreditnega poslovanja, turizma, trgovine z lesom, obmejnega prometa in zastopniških podjetij, kakor tudi nekatera druga za obe deželi važna vprašanja.

Obisk sovjetskih parlamentarcev v oktobru

Beograd, 9. sept. Prve dni oktobra prispe k nam na obisk sovjetske parlamentarne delegacije, ki se bo mudila v Jugoslaviji 3 tedne in bo potovala po vseh naših republikah. V Zvezni ljudski skupščini so izjavili, da je bil čas obiska pravkar dokončno dogovorjen. V Skupščini pripravljajo sedaj podrobni program bivanja sovjetske delegacije v naši državi. Delegacija bo prispela v Beograd 3. oktobra z našim letalom.

Načrt o Balkanski trgovinski zbornici

Beograd, 9. sept. (Jugopres). Danes so našemu delegatu v Stalnem tajništvo Balkanske zveze izročili naš najbližji tristranski jugoslovansko-grško-turške trgovinske zbornice. Pričakujejo, da bodo predstavniki vseh treh dežel v kratkem izmenjali misli o tem načrtu.

WASHINGTON, 9. sept. (Reuters). Predstavniki zunanjega ministrstva je noč izjavili novinarjem, da je ameriška vlada sporočila vladi v Lizboni, da je za mirno ureditev spora z Indijo zaradi Goe.

KARACI, 9. sept. (AFP). V Spodnjem Sindu v Pakistanu so poplave uničile nad 1000 kvadratnih milj žitnih polj in bombažnih nasadov. V glavni dolini pokrajine je nastalo 120 milj dolga jezera. Železniška proga je edina zveza s pokrajino. Veliki jež Kotri je bil na srečo le malo prizadet.

Goeteborški šahovski turnir

Goeteborg, 9. sept. (Tanjug). — V 15. kolu šahovskega turnirja so bili nočjo doseženi naslednji rezultati: Fuderer — Petrosjan remi v 26. potezi, Guimard — Keres 0:1 v 33. potezi, Najdorf — Spaski 1:0 v 40. potezi, Plićnik — Geller 0:1 v 35. Panno — Ilivicki remi v 25. Bisguier — Bronštajn 0:1 v 32. Medina — Pachman 0:1 v 39. potezi, Filip — Donner in Stahlberg — Szabo prek., Unzicker — Silva 1:0 v 23. potezi. Rabar je bil prost.

Fuderer je zaigral proti Petrosjanu Tarasovu varianto francoske obrambe. Skočil je s konjem na d2, Petrosjan pa na c5 in sta se poziciji izenačili, a razvnela huda borba, ki jo je Fuderer zaključil sprito časovne stiske s ponudbo remija, v katerega je Petrosjan privolil.

Stanje je bilo nočjo naslednje: Bronštajn 11, Keres 5.5 (—), Panno 5.5, Ilivicki 8.5 (—), Fuderer, Petrosjan in Geller po 8 (—), Filip 7.5 (1, —), Szabo 7.5 (1), Pachman in Plićnik po 7.5 (—), Rabar in Spaski 7 (—), Najdorf 6.5 (—), Stahlberg 6 (1, —), Guimard 6 (—), Unzicker 5.5 (—), Bisguier 5.5, Donner 4.5 (1), Silva 4.5 in Medina 3.5.

DNEVNE NOVICE

Akademski kipar Jakob Savinšek iz Ljubljane razstavlja v Japonskem paviljonu. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 19. ure. Otvoritev je danes, v soboto, 10. t. m. ob 18. uri.

Invalidska uprava se je preselila iz dosedanjih prostorov, Tržaška c. 3 v nove prostore, Zupancjeva ul. 8/1. Telefonska centrala 23-115, upravniki 22-338, 22-661, 22-662. Uradni dnevi za stranke so: ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Biciklisti, avtomobilisti — pozor! Madeže od olja gotovo očistite s preparatom »FLEX«. Dobite ga samo v originalnih steklenicah.

Kopel z »JELA« soljo odstrani neprijeten duh po potenju, dezinficira in vpliva pomirjevalno na živce. Zahtevaj »JELA« kopalno sol!

Bibliotekarski tečaj bo v Narodni in univerzitetni knjižnici za knjižničarje in bibliotekarje od 3. oktobra do konca novembra. Podrobnosti na razglasni deski, oziroma pri upravi NUK. Prijave sprejema uprava NUK od 24. t. m.

Narodna in univerzitetna knjižnica sporoča, da bo velika študijna od ponedeljka, 12. t. m. zopet redno odprta. Glasbena šola v Mostah obvešča, da je danes zadnji dan za vpisovanje. Vpisati se morajo vsi študenti in novi učenci. Naknadnega vpisovanja ne bo.

Invalidi-plavalci Zveza vojaških invalidov in invalidov priprave republiko tekmovalce v plavanju za invalide. Tekmovalje bo v soboto, dne 10. septembra dopoldne na kopališču »Mirna« v Ljubljani, Celovška cesta. — Prijave pošljite na Okrajni odbor ZVVI, Ljubljana, Cankarjeva cesta 5. — Okrajni odbor ZVVI, Ljubljana.

GLEDALIŠČA

Sentjakobsko gledališče v Ljubljani razpisuje abonma za sezono 1955/56. Razpisana sta dva abonmaja A in B. Vsak abonent bo videl v tej sezoni sedem različnih del. Cene abonmajev niso zvišane in so iste kot lani. Cena za en sedež je za vse leto od 420 do 210 dinarjev, plačljivo v treh obrokih. Vpisovanje za stare abonente bo od 12. do 14. septembra 1955, za nove

od 15. do vključno 21. septembra 1955 vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure v pisarni Sentjakobskega gledališča, Kerkov trg 2/1, kjer dobite vsa pojasnila. Lanskim abonentom se hranijo dosedanjí sedeži brezpogojno le do srede, 14. septembra 1955 do 18. ure. Abonma se lahko naroči tudi po telefonu na št. 32-860. — Uprava.

VESTI IZ MARIBORA

DEŽURNA LEKARNA

Sobota, 10. sept. lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

Nedelja, 11. sept. lekarna »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

KINO

PARTIZAN: francoski film »Umor«.

UDARNIK: italijanski film »Na robu roparja«.

POBREZJE: franc. film »Madam X«.

STUDENCI: jugoslovanski film »Ešalon dr. M.«.

LETNI KINO »SOLA«: francoski film »Madam X«.

Umetnostna galerija. I. Mednarodna grafčna razstava v Mariboru. Razstava je prispejala iz Zürichs a posredovanjem beograjskega kluba ARTA. Na njej so zastopani švicarski, holandski, ameriški in jugoslovanski umetniki. Razstava je odprta dnevno od 10. do 18. ure v času od 4. do vključno 18. septembra.

NESREČE

Ludvik Bračko, star 41 let, iz Celovčine, 6. Malečnik, zaposlen pri podjetju »Skupština«, se je peljal na delo s kolesom, na katerem se mu zlomile vilice in je dobil hude poškodbe na obrazu.

Ivana Nerat, roj. 1884 leta, iz Maribora, Koseskega ul., je dobila poškodbe po telesu in na glavi, ker jo je podrl kolesar.

SOLA ZA HARMONIKO IN KITARO LJUDSKE UNIVERZE

Vpisovanje in prijave od 11. do 18. septembra dnevno od 10-12 in od 16-18 na Cankarjevi cesti 5-III. Začetek pouka bo 20. septembra 1955.

Otilija Zamuda, stara 20 let, iz Cankarjeva ul. 18, Maribor, zaposlena v Mariborski tekstilni tovarni, je padla in si poškodovala desno nogo v kolenu.

CELJSKE VESTI

Prekinitev električnega toka. Elektro Celje obvešča odjemalce električne energije na območju Celja, Sentjurja in Vojnice, da bo v nedeljo, 11. septembra 1955 od 6. do 14. ure prekinitev električnega toka zaradi nujnih vzdrževalnih del na električnih napravah. Iz varnostnih razlogov je smatrali, da bodo vse elektronske naprave pod napetostjo. — Elektro Celje.

VESTI IZ KOPRA

GLEDALIŠČE SLOV. PRIMORJA KOPER

Petek, 9. sept. ob 20: Goldoni »Lažnik«.

Sobota, 10. sept. ob 20: Goldoni »Lažnik«.

Nedelja, 11. sept. ob 17: Goldoni »Lažnik«.

Ponedeljek, 12. sept. ob 20: Goldoni »Lažnik«.

Torek, 13. sept. ob 20: Goldoni »Lažnik«.

Sreda, 14. sept. ob 20: Goldoni »Lažnik«.

Četrtek, 15. sept. ob 20: Goldoni »Lažnik«.

Petek, 16. sept. ob 20: Goldoni »Lažnik«.

Sobota, 17. sept. ob 20:30: Goldoni »Stu- ga dveh gospodov«.

Gostovanje Piccolo Teatro della Città di Milano v Kopru.

VESTI IZ TRBOVELJ

Zdravniško dežurno službo od sobote od 14. ure do ponedeljka od 7. ure opravlja dr. Vladimir Komorovsky v ambulanti Zdravstvenega doma.

Kino »Svoboda« II. predvaja od sobote do ponedeljka ameriški barvni film »Rdeči guzari«.

Kino »Zasavje« predvaja od sobote do ponedeljka ameriški film »Greh ene noči«.

Potujoči kino Ljudske prosvete predvaja ameriški film »Glas v viharju« v soboto ob 17 na Izlakah in ob 19.30 v Milinšah; v ponedeljek ob 19 na Izlakah in torek ob 17.30 na Vrhom in ob 20 v Lokih pri Zidanem mostu.

Gorenjski ansambel narodnih plesov »Svoboda« z jesenjske nastopi v soboto ob 17 v dvorani »Svoboda« II, ob 20 v dvorani Delavskega doma. Ansambel bo izvajal razne gorenjske plesne ter vspešne venčke jugoslovanskih narodov.

RAZPIS

Planinsko društvo Tržič razpisuje mesto oskrbnika v planinskem domu pod Storžičem. Interesenti naj se javijo pisмено ali osebno v pisarni Planinskega društva Tržič.

Obenem obveščamo vse planince, da bosta Dom na Kofcih in »Kostanjeva koč« na Dobri oskrbovani od vključno 2. oktobra t. l. Dom pod Storžičem je stalno oskrbovan. Obiščite naše postojanke.

KINO »UNION«

Angleški film

»PIKOVA DAMA«

Tednik: Filmske novice št. 35. — Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Anton Walbrook in Yvonne Mitchell. Ob 22 premiera kitajskega barvnega filma »Ljubezen Ljane Shan-Po in Chuying-tai. Prodaja vstopnic za kitajski film od 10 do 12 ter od 14 dalje, prodaja vstopnic za »Pikovo damo« od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: brazilski film »Sinhá Moça«. Tednik FN 36. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Elaine Lage in Anselmo Duar. KINO »SLOGA«: amer. barvni film »Najboljši med alabimi«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10. uri matineja istega filma. V glavni vlogi Robert Ryan, Claire Trevor. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 14 dalje. KINO »SOCA«: franc.-ital. film »Pred potopom«. Brez tednika. Predstavi ob 17 in 20. Prodaja vstopnic od 13 dalje. KINO »BEZIGRAD«: angl. film »Pikova dama«. Brez tednika. Predstava ob 19.30. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. KINO »LITOSTROJ«: ameriški barvni film »Pogum kot Lassie«. Predstava ob 20. Ob 17 zaključena predstava.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

»Jutri bo bolje«

V glavni vlogi: Steve Cochran, Ruth Roman in Lurene Tuttle. Režija: Felix Felt. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

Vsem prebivalcem in kolektivom občine Mozirje ob občinskem prazniku 11. septembra 1955 čestitajo

OBČINSKI LO MOZIRJE

ZK MOZIRJE

SZDL MOZIRJE Z VSEMI MNOŽIČNIMI ORGANIZACIJAMI

PODJETJA: OBČINSKA KLAVNICA

GOSTILNA »PRI POŠTI«

PEKARNA

OKRAJNA LEKARNA MOZIRJE

TRGOVINA »PRODAJA«

SLAŠČICARNA

KMETIJSKA ZADRUGA MOZIRJE

KMETIJSKA ZADRUGA ŠMIHEL NAD MOZIRJEM

GOSTILNA »POD MOZIRSKO PLANINO«, MOZIRJE

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO MOZIRJE BO OB TEJ PRILOŽNOSTI RAZVILO DRUŠTVENI PRAPOR ★ POPOLDAN RAZNE PRIREDITVE TER VESE-LICA NA PROSTEM ★ VABIMO VAS, DA OBIŠČETE MOZIRJE

C-276

Tovarna barv in lesnih izdelkov MOZIRJE

priporoča svoje kvalitetne proizvode: barve za pleskanje, dekoracijo, predvsem pa prvovrstne fasadne barve (stalne na soncu). — Od lesnih izdelkov pa nudimo samokolnice in druga transportna sredstva iz prvovrstne bukvine

DELOVNI KOLEKTIV ČESTITA OB DRUGEM OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE MOZIRJE VSEM DELOVNIM LJUDEM MOZIRJA!

C-277

Kmetijska zadruga Ljubija

S SVOJIMI POSPEŠEVALNIMI ODESKI

čestita vsem svojim članom in ostalim kmetovalcem občine Mozirje ob 11. občinskem prazniku!

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO — TAVČARJEVA 12 razpisuje sledeča delovna mesta za:

ključavničarskega mojstra za vodstvo oddelka; mojstra avtomehanika za vodstvo oddelka; dva izučena ključavničarja; obratovodjo na obratu »Zaga«; dve administrativni mesti za delo v stranskih obratih (pogoj znanje strojepisja).

Za vsa delovna mesta je potrebna daljša praksa. — Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z navedbo dosedanjega dela je dostaviti direktorji do 30. septembra 1955.

N 99

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO, TAVČARJEVA 12

kupi takoj naslednje strojne naprave:

kompleten DIESEL motor z menjalnikom za tovorni avtomobil z močjo 120—140 KS

kompleten diferencial

za 7-tonski avto »PRAGA«, OM-ORION ali MAN in cilindrsko glavo

za osebni avto LANCIA-ARTENA

N-100

TOVARNA DUŠIKA - RUŠE

RAZPISUJE

mesto sekretarja podjetja

POGOJI:

PRAVNIK ALI EKONOMIST S PETLETNO PRAKSO ali

POPOLNA SREDNJA ALI NJEJ SORODNA ŠOLA Z DESETLETNO PRAKSO NA PODOBNIH DELOVNIH MESTIH.

Plača po dogovoru.

Družinsko ali samsko stanovanje zagotovljeno.

Ponudbe je treba poslati ali osebno dostaviti na

TOVARNO DUSKA RUŠE V RUŠAH

3060

V 78. letu starosti je umrl

RUDOLF RUS

urar, prvi častni član moškega pevskega zbora France Prešeren, Kranj

Našega dolgoletnega pevca bomo spremili na njegovi zadnji poti v soboto, 10. septembra 1955, ob 16.30 na mestno pokopališče v Kranju.

Slava njegovemu spominu!

Moški pevski zbor France Prešeren, Kranj

Umrli so v Ljubljani

Angela Galjot, delavica. Pogreb bo danes ob 16. uri na Zalah. Tatjana Strukelj, hčerka negovalke. Pogreb bo danes ob 16.30 na Zalah. Adam Menčin, upokojenec. Pogreb bo danes ob 17. uri na Zalah.

500 VZORCEV RAZNIH VIN EVROPSKIH DRŽAV

PET STO POKUŠENJ

VINOGRADNISKI IN KLETARSKI STROJI

Strokovni filmi itd.

»GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE«

PRIREDI

V OKVIRU I. MEDNARODNE RAZSTAVE VIN NA SVOJEM PRIREDITVENEM PROSTORU

V SOBOTO, 10. SEPT. 1955 OB 20. URI

VINSKO TRGATEV

ZDRUŽENO S PROSTO ZABAVO IN PLESOM ZA OBISKOVALCE SO PRIPRAVLJENE LEPE NAGRADE

ZA ODLIČNO JEDACLO IN PIJACO JE PRESKRBLJENO PRIDITE IN POSKUSITE NAŠA ODLIČNA VINA!

3076

DROBNI OGLASI

VEČ KOVINOŠTRUGARJEV sprejme takoj tovarna »Indos«, Ljubljana, Moste, Ob železnici. 3037

INOZEMSKJE KNJIGE IN REVije lahko naročite v knjigarni Cankarjeve založbe, Ljubljana — Nebočnik.

PUBLIKACIJE ZDRUŽENIH NARODOV so stalno na zalogi pri zastopstvu za prodajo publikacij ZN v knjigarni Cankarjeve založbe, Ljubljana — Nebočnik.

MESTO DENTISTA za Javno zobno ambulanto in mesto sestre za protituberkulozni dispanser razpisuje Upravni odbor Zdravstvenega doma pri Lenartu v Slovenskih goricah.

Potrebna strokovna izobrazba, plača po uredbi z dopolnilno plačo. Nastop službe s 1. novembrom 1955.

MESTO UPRAVNIKA razpisuje Trgovsko podjetje »Resevna«, Sentjur pri Celju. Pogoji: 5 letna praksa v trgovini. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. C 282

5 POLKVALIFICIRANIH KOVINSKIH DELAVCEV in en modni mizar z daljšo prakso dobi takoj službo. »Elen«, Begunje pri Lescahu. 3066

KMETIJSKEGA TEHNIKA, po močnosti starejšega a prakso, sprejme v službo Upravni odbor kmetijske zadruge Loče pri Poljanah. Plača po dogovoru. Pisemne ponudbe s potrebnimi dokumenti je poslati upravni odboru Kmetijske zadruge Loče do 15. septembra 1955. 3063

UPRAVA ZA INVESTICIJE LRS prodaja 1 kompresor, prevoznik, »Arpic«, kostrne porake, zraka 39 m³ in tremi priključki, na diesel pogon, 2 drobljice, prevozna, za kamen, tipa Smederevo DV-400, s sejalnim bobnom za 3 frakcije, kapaciteta 6 do 8 m³/uro z diesel motorjem »VW-20«, 2 betonska mešalca po 250 l z elektromotorjem in dvigalom za gramoz, izdelek tovarne »14. oktobra« v Krusovcu.

Vsi stroji so skoraj popolnoma novi, zainteresirani si jih lahko ogledajo v skladišču Splošnega gradbenega podjetja »Projekt« v Kranju na Zlatem polju. Vsa pojasnila daje in sprejema pisemne ponudbe za nakup z navedbo cene: Uprava za investicije LRS, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 34. 3064

2 KVALIFICIRANA NATAKARJA iščemo. Plača po tarifnem pravilniku, stanovanje preskrbljeno, nastop takoj. Gostinsko podjetje »Posavina«, Bos. Samac. 3065

POSTREZNICO za vsak dan sprejemem. Vprašati popoldne. Naslov v ogl. oddelku LP. 3067

Tovarna STOL, Kamnik

razpisuje po 7. in 29. členu Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ št. 32/55) naslednje

štipendije

1 Tehnična fakulteta, gozdarska, lesni odsek, IV. letnik

1 Tehnična srednja šola, strojni oddelek, IV. letnik

1 Tehnična srednja šola, lesni oddelek, IV. letnik

1 Mojsirska šola pri TSS, lesni oddelek, za 2 leti

Štipendije se dodelijo v smislu I. odstavka »Odloka o višini štipendij« (Ur. list FLRJ št. 33/55).

Vloge se morajo dostaviti pri upravi tovarne »STOL«, Kamnik, v roku mesec dni.

3062

5 let delavskega upravljanja Mariborske livarne v Mariboru

Obrati Mariborske livarne se še vedno širijo

Ob Dravi med Ulico heroja Jeftića in Ulico kraljevića Mar-ka rastejo nove industrijske stavbe. Gradi jih Mariborska livarna, ki se iz tesnih in hi-giensično neustroznih prostorov prvih poveljnih let širi vedno bolj proti Dravi. Naše gospodarstvo potrebuje mnogo nje-nih izdelkov, delovni kolektiv pa je podjeten in ne opusti no-bene priložnosti za povečanje svojega asortimenta. Uspe mu marsikaj, kar ne zmore vsak.

KUPI, KADAR JE PRILOŽNOST

Gradbeni delavci pravkar do-končujejo delo na novi stavbi s tremi velikimi halami, ki so obrnjene v smeri toka Drave. Tako so lansko jesen začeli zazidavati zadnji prostor, ki

Porušena Mariborska livarna leta 1945

Jim je bil dodeljen ob Oreškem nabrežju. Začeli so brez zadost-nih sredstev za popolno dogra-ditea. Imeli so samo nekaj last-nih sredstev in zagotovila, da jim bodo pomagali. Toda odla-sati ni kazalo — pravzaprav pri svoji podjetnosti niso mogli.

Kaj bi sicer naj počeli s stroji, za katere niso imeli po-trebnih ustreznih prostorov, da bi lahko polno obratovali? V nenehni skrbi za povečanje svo-jega podjetja vodstvo in delovni kolektiv kupujeta cene-ne stroje in naprave, kadar koli se nudi priložnost, čeprav prostori, kjer naj bi jih montirali, še niso zgrajeni.

Naj omenimo samo dva taka primera. Od nekega podjetja so kupili večje število strojev po izredno nizki ceni — 3,6 milio-na dinarjev. Če bi kupili take nove, uvožene stroje, bi jih stali najmanj 35 do 45 milijonov din. Prejšnji lastnik je stroje pro-dal, ker jih v svojem podjetju ni potreboval, oziroma ni bil toliko podjeten, da bi jih stavil v obratovanje. Stroji, ki ne obratujejo, pa so delovnemu ko-ektivu samo v breme, ker mora-zanje plačevati družbene daja-tve. Taki pomisleki niso ovi-rali delovnega kolektiva Mari-borske livarne. On jih bo že znal usposobiti, da mu bodo ko-ristili, saj ima dovolj pridnih in spretnih rok. Zato se niso po-mišljali, kar postaviti stroje. Ko bodo imeli stroje, ki jih bodo lahko dobili skoraj zastonj, bodo tudi prostore nekako po-

stavili. Ti stroji pri njih že obratujejo v novi stavbi, ki so jo postavili pred letom.

Ob drugi priliki so kupili električne topilne peči repara-cijskega izvora po ceni odpad-nega železa. Te peči bodo v prihodnjih mesecih montirali v novi stavbi, ki jo pravkar do-grajujejo. Usposobitev teh peči za obratovanje jih bo stala okrog milijon dinarjev; če bi jih morali plačati po ceni iz uvoza, pa bi stala okoli 32 milijonov dinarjev. To je vsekakor ogro-men prihranek. Brez take pod-jetnosti pri iskanju že rablje-nih, a še dobrih strojev in na-prav ne bi mogli tako razširjati

Seveda ga je pri tem podpiral tudi gospodarski račun, ki je zelo ugoden za koristi kolektiva in skupnosti. Zato mu je le-tošnja pomlad, ko mu je zmanj-kalo lastnih sredstev, najprej pomagal Mestni ljudski odbor Maribor s 17 milijoni dinarjev. Ko so v juliju porabili tudi vsa ta investicijska kredit, jim je Izvršni svet Ljudske republike Slovenije odobril 20 milijonov dinarjev pod pogojem, da pri-speva enako vsoto tudi Mestni ljudski odbor Maribor. Ljud-ski odbor jim je nakazal še raz-liko in tako so dobili spet 32 milijonov dinarjev.

Delovni kolektiv Maribor-ske livarne se ni ustrašil težav. Gradbena dela so tekla skoraj nemoteno, dokler niso bila iz-črpana zadnja sredstva. V teh dneh so že začeli montirati prve stroje v srednji hali. V južni hali, kjer bo brusilnica, so tudi že zabetonirani podstavki za stroje, ki jih bodo začeli kmalu preseljevati iz sedanje pretesne brusilnice. V podaljšku brusil-nice bo oddelek za galvaniza-cijo: nikljanje, bakrenje in kro-manje. Nekaj naprav za ta od-delek obratuje v zasilnih pro-storih, druge pa čakajo na novo stavbo. Do marca prihodnjega leta nameravajo urediti nove prostore v celoti, čeprav v montažni hali stojijo še oporniki stropov. Med vso opremo imajo predviden samo en uvožen stroj.

Istočasno gradijo še tako imenovane bokse — skladišče za surovine in pomožni mate-rija, ter prizidek s kotlarno med skladiščem in sanitarijami. Ti prostori predstavljajo načrt »A« ali prvo fazo preusmeritve in razširitve podjetja, kateri bosta do konca 1960. leta stali še dva.

TOVARNA, KI GRADI SAMO SEBE

Mnogo je primerov, da pod-jetja z lastnimi sredstvi in z investicijskimi krediti, ki jih bo treba vračati, razširja svoje obrate. Starejša podjetja iz predvojnih časov bi se brez tega težko obdržala, ker bi za-ostala za sodobnim razvojem. Samozgradnja Mariborske li-varne pa je treba razumeti v mnogo širšem smislu. To pod-jetje se širi ne samo z lastnimi sredstvi, temveč tudi z mnogimi stroji in napravami, ki jih naredijo v svojih obratih.

Cenenih strojev, kakršne ra-bijo, ni mogoče dobiti vedno in vseh vrst. Za nove uvožene pa ni dovolj sredstev. Zato so jih poizkusili delati sami. In so uspeli. Stroji za tiskanje liv in umetne mase lastne proizvod-nje, ki jih bodo montirali v novi stavbi, jih bodo stali naj-več 18 milijonov dinarjev. Če bi take stroje morali uvoziti, pa bi morali plačati za njih več kot 150 milijonov dinarjev. To je velik prihranek za kolektiv in skupnost, ker so prihranili tudi devize. Po teh ugotovitvah je razumljivo, zakaj se Mari-borska livarna lahko tako hitro širi in zakaj si je delovni ko-ektiv upal postaviti tako veli-ke načrte.

Osnovne pogoje za proizvo-dnjo potrebnih strojev za opre-mo svojih novih obratov imajo, ker imajo ustrezno delavnico in

sposobne ljudi, ki so se samo-iniciativno in z veliko poštvo-valnostjo lotili reševanja teh-ničnih vprašanj pri izboljšanju proizvodnje, pri izboljšanju de-lovnih postopkov z izumi novih strojev in strojnih naprav ter pocenitvi proizvodnje. Samo v devetih povojnih letih so de-lavci tega kolektiva dali 196 novatorskih in izumiteljskih predlogov. Čeprav niso bili vsi predlogi dovolj uspešni, jih je večina bila zelo koristnih. Sti-rim predlogom pa je celo Pa-tentni urad priznal pravico iz-najdbe; nekateri so patentirani in prodani tudi v inozemstvu. Taki delavci so sposobni izde-lovati tudi orodne stroje za lastno podjetje.

OBRAT SE BO POPLAČAL V PRVEM LETU OBRATOVANJA

Ker gradijo novi objekt v tako ugodnih pogojih, menijo, da se bodo vložen sredstva povrnila že v prvem letu, ko bodo v njem začeli z normalno proizvodnjo. Gradbena dela bo-do stala okoli 85 milijonov din, dočim bo vrednost objekta z vsemi napravami znašala 184 milijonov dinarjev. Kakor že omenjeno, pa te naprave imajo in nekatere celo slabo izkori-

Novi del obdelovalnice armatur

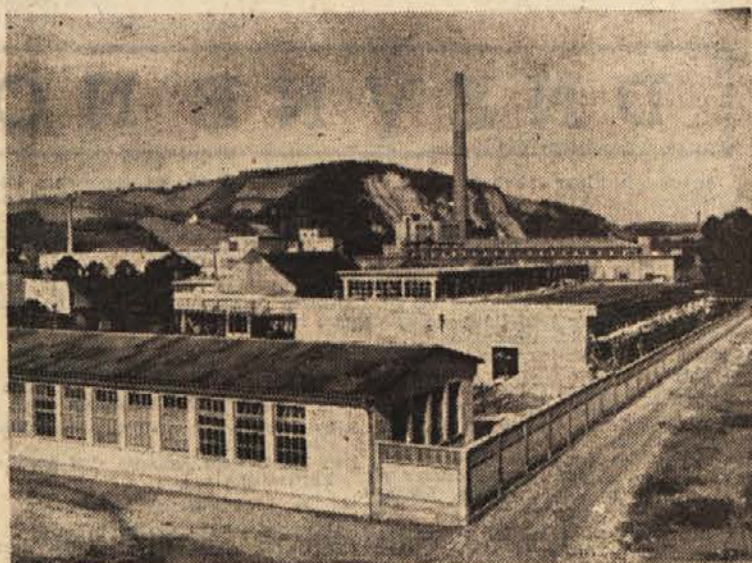
ščene ali sploh neizkoriščene, zato rabijo investicije v glav-nem samo za zgradbo, montažo in instalacijski material. Z ure-ditvijo tega obrata pa se bo proizvodnja v podjetju poveča-la tako, da bo enoletni pove-čani dohodek presegel vrednost vloženih investicij v zgradbo za okoli 50 milijonov din.

Novi objekt pa bo služil tudi za preusmeritev proizvodnje od vlečene medenine na povečanje armatur in okovja ter tiskanje-cer in kovancev za potrebe na-še predelovalne industrije, kot so elektroindustrija, industrija precizne mehanike in podobne. Ker se bo proizvodnja količin-sko močno povečala, bo poleg kritja domačih potreb možno povečati tudi izvoz armatur in gradbenega okovja. S prodajo v inozemstvo nimajo težav, ker je kakovost njihovih izdelkov enaka nemškimi in italijanskim, kar so jim priznali njihovi kupci — veletrgovci. Nekateri pravijo, da so njihovi izdelki boljši od italijanskih. Tudi cene so ugodne.

OBRAT ZA PREDELAVO ŽLINDRE IN PEPELA PISANIH KOVIN

Delovni kolektiv Mariborske livarne se mora krepko boriti tudi za surovine. Za 3200 ton letne proizvodnje izdelkov iz barvastih kovin, je dobil samo 200 ton elektrolitskega bakra, ostale surovine pa si mora po-iskati sam pri podjetjih za od-kup odpadkov. Pri »Odpadu« in podobnih podjetjih kupuje raz-ne odpadke pisanih kovin, ki jih topi in prečiščuje v lastnih pečeh in napravah. Odpadki v obliki razne pločevine, škatel in podobnega se kopičijo na veli-kem kupu na dvorišču. Nekaj časa jih bodo še morali zlagati tja, dokler ne bodo zgradili po-trebnih skladišč.

Odpadke ločijo po posamez-nih vrstah in jih tako topijo. Nato analizirajo njihovo sestavo po elementih, da jih za po-trebne zlitine znajo ustrezno mešati. To pomeni, da jih mo-rajo topiti še enkrat. Vzlic te-mu so zadovoljni, če imajo vsaj

Pogled na gradnjo objekta »A« Mariborske livarne

surovin dovolj. Sicer so te te-žave samo prehodnega značaja, ko preusmerjajo svojo proiz-vodnjo od bakrenih izdelkov in izdelkov bakrovih zlitin na iz-delke iz aluminija in njegovih zlitin. To je bilo nujno po zgra-ditvi nove tovarne v Sevojem, ki predeluje naš baker.

Proizvodnjo izdelkov iz ba-krovih zlitin pa ne bodo opu-stili popolnoma, ker ni mogoče vseh izdelkov zamenjati z alu-minijevimi. Zato so ugibali, ka-ko bi dobili čimveč bakra in bakrovih zlitin. Rešitev so na-šli; za njeno uresničitev pa ra-bijo okoli 48 milijonov din in-vesticij. Načrte za tehnološki proces predelave vseh vrst žlin-dre in pepela pisanih kovin, ki poleg ostalega vsebujejo tudi baker, so že izdelali. Žlindro naša podjetja sedaj izvažajo, ker v naši državi še ni naprav za koristno predelovanje. Mari-borska livarna sicer že ima na-

okvirne in vratca za štedilnike, okonje za hladilnike, za elek-troindustrijo, za dele avtomo-bilske industrije, za sestavne dele industrije precizne meha-nike, za industrijo sadnih in vinogradniških škroplilnic, pi-salnih in računskih strojev ter drugo.

Načrti Mariborske livarne za prihodnjih pet let so veliki, vendar noben član kolektiva ne dvomi v njihovo uresničitev. Prostori nekdanjega podjetja so bili zgrajeni samo za 60—80 za-poslenih. Z dodelitvijo novih prostorov bivših podjetij za proizvodnjo pečilnih praškov »Sana« in paste za čevlje »Unio« — ki pa so sicer bili stari in jih je bilo treba preurejevati — se je Mariborska livarna za-čela širiti. Se bolj pa z dogra-ditvijo novih zgradb.

Vzporedno je naraščalo tudi število zaposlenih. Takoj po osvoboditvi se je zbralo v pod-jetju 45 delavcev, sedaj pa jih je že več kot 670. Vzlic tako hitremu razvoju in porastu de-lovne sile, jim ne primanjkuje strokovnih delavcev. Ključav-ničarje in orodjarje dobivajo iz industrijske šole pri Tovarni avtomobilov, kateri plačujejo za to prispevek, naprej pa jih vzgajajo sami.

SKRB ZA PODJETJE JE POVEZANA S SKRBJO ZA SLEHERNEGA ČLANA KOLEKTIVA

Proizvodnja pa ni rasla sa-mo vzporedno s povečanjem podjetja, ne, to bi bilo premalo, rasla je mnogo hitreje. Težko je delati primerjave s prvim povojnim letom, ker opustoše-nje, ki ga je povzročila vojna, še ni bilo povsem odpravljeno. Zato za ocenitev uspeha laže služi primerjava s predvojnimi leti 1939. Leta 1953 se je pro-izvodnja povečala za petkrat, na posameznega zaposlenega pa za dvakrat. Storitnost pa še vedno narašča.

Pri takih uspehih res ne more biti dvoma, ali bodo per-spektivni načrti za prihodnja leta znali in mogli uresničiti. Nekateri okoliščine bi jih sicer lahko nekoliko zadržale pri hi-trem razvoju, ne morejo jim pa preprečiti, da bi z deli za ure-ditev in razširitev podjetja na-daljevali.

Pri vsem tem pa skrbijo tudi za potrebe posameznikov — članov kolektiva. Predesem po-magajo reševati tudi stanovanjsko vprašanje. Na Pobrežju so

Stanovanjski blok Mariborske livarne

Paviljon Mariborske livarne na Zagrebškem velesejmu

»METALNA« — MARIBOR
TOVARNA KONSTRUKCIJ IN STROJNIH NAPRAV

sprejme:

stenodaktilografino

za nabavni oddelek podjetja

Pogoji: Ekonomska srednja šola z daljšo prakso v industriji. Pismene ponudbe je poslati na personalni oddelek podjetja.

M-467

OKRAJNI HIGIENSKI ZAVOD — MARIBOR
razpisuje

za takojšnji nastop sledeča prosta sistematizirana mesta:

zdravnika specialista za mikrobiologijo;
zdravnika specialista za poklicna obolenja
ali specialista internista;
dva sanitarna tehnika za oddelek za higieno dela oziroma za komunalni oddelek.

Osnovna in dopolnilna plača po pravilniku. Kandidati naj predložijo prošnjo in kratek življenjepis z opisom dosedanjega službovanja. Prošnjo je nasloviti na OKRAJNI HIGIENSKI ZAVOD, MARIBOR, MLADINSKA UL. 3.

M 466

TOVARNA STEKLENIH IZDELKOV — SLOV. BISTRICA
razpisuje naslednja delovna mesta za:

tehničnega vodjo podjetja,
ki mora biti inženir kemije ali kemik-tehnik z desetletno prakso;

šefa komercialne,
ki mora imeti popolno srednješolsko izobrazbo z najmanj 5 let prakse v komercialni stroki;

dva mojstra steklarja.

Plače po tarifnem pravilniku podjetja ali po dogovoru. Nastop službe takoj. — Stanovanje zagotovljeno. — Pismene ponudbe poslati na »Tovarno steklenih izdelkov«, Slovenska Bistrica.

3069

UPRAVNI ODBOR PODJETJA
»TELEKOMUNIKACIJE«, LJUBLJANA, PRŽANI 24
RAZPISUJE

na podlagi »Temeljnega zakona o štipendijah« (Uradni list FLRJ št. 32/55)

naslednje štipendije

6 štipendij za tehnično srednjo šolo
elektrooddelek (šibki tok);

4 štipendije za tehnično srednjo šolo
strojni oddelek;

2 štipendiji za tehnično srednjo šolo
kemični oddelek;

6 štipendij za tehnično visoko šolo
elektrooddelek (šibki tok);

4 štipendije za tehnično visoko šolo
strojni oddelek;

1 štipendijo za ekonomsko visoko šolo;

4 štipendije za ekonomsko srednjo šolo.

Štipendije se bodo podeljevale v višini, kot jih predpisuje »Temeljni zakon o štipendijah«.

Interesenti naj pošljejo lastnorочно napisane prošnje. Prošnji priložite kratek življenjepis, podatke o šolski izobrazbi, potrdilo o premoženjskem stanju in potrdilo o prejemanju otroških doklad.

Prošnje dostavite najkasneje do 12. septembra 1955 na poštni predal 376 Ljubljana.

3061

Tovarna okovja in pločevinastih izdelkov
Bistrica p. Limbuš

nudi po ugodnih cenah naslednja osnovna sredstva:

orodje za izdelavo raznega stavbnega okovja
2 garnituri orodja za pločevinaste štedilnike in peči
ekscentrične stiskalnice
brusilni stroj
centrifugalno črpalko 300 lit.
stružnico
električno peč
tovorni avto znamke Borgvard, 3,5 ton, Diesel, 6 cil.
v zelo dobrem stanju
asehni avto Tatra, 5-sedežni, 8 cil.
v odličnem stanju, ter
razne manjše stroje in naprave

INTERESENTI NAJ SE ZGLASIJO OSEBNO V TOVARNI, KJER DOBE VSE POTREBNE INFORMACIJE.

PRODAJNI PROGRAM KOVO
Pregled
najkvalitetnejših vzorcev

Merilci toka — Merilne naprave — Aparati za reguliranje Meteorološki instrumenti — Vodomeri — Laboratorijske naprave — Radijski sprejemniki — Ojačevalci, ojačevalne naprave in pribor — Deli radijskih aparatov — Zarnice — Elektronske cevi — Cevi za fluorescenčno razsvetljavo, Sivalni stroji za gospodinjstvo, Obrt in industrijo — Stroji za predelavo tobaka — Tehnične ure, budilke — Telefonske centrale — Telefonski aparati — Hišni telefoni — Naznajevalci požara in naznajevalne naprave — Varnostne prometne naprave — Odpošiljalci — Rentgenski aparati — Rentgenske cevi in ventili — Elektro-medicinski stroji — Zobozdravstvene potrebščine.

Instrumenti in aparati — Diagnostični in terapevtski aparati — Klinične naprave za sterilizacijo in naprave za operacijske dvorane — Brizgalke za injekcije — Pisalni in računski stroji — Stroji za razmnoževanje — Statistični stroji — Grafični stroji — Sportno in lovsko orožje — Strelivo — Fotografski in kinematografski aparati — Instrumenti za optiko — Geodetski instrumenti — Precizno orodje in merilne naprave — Pripravljalni stroji za tekstilno industrijo — Stroji za apretiranje za tekstilno industrijo — Tkalne statve — Čevljarški stroji — Stroji za izdelavo čevljarških kopit — Stroji za strojenje — Stroji za izdelavo gumijaste obutve — Pletilni stroji

Oglejte si nekatere izmed navedenih izdelkov na češkoslovaški razstavi Zagrebškega velesejma od 2. do 13. septembra 1955

2576

CENTRALNA UPRAVA
BOLNIC V KOPRU
razpisuje
mesto za
upravnika
v bolnici Izola

Pogoji: Popolna srednja šola, praksa v finančno-ekonomskih ter administrativnih poslih v zdravstvenih ustanovah ali nepopolna srednja šola in večletna praksa v finančno-ekonomskih ter administrativnih poslih v zdravstvenih ustanovah.

3058

Pozivamo

vse delavce in nameščence, ki so bili v letu 1954 zaposleni pri nas nad 6 mesecev, da se v roku 3 mesecev, a najkasneje do 1. dec. t. l. zglaste v upravi podjetja ali pa pošljejo svoj naslov zaradi udeležbe pri dokončni delitvi dobička za 1954.

KOVINSKO PODJETJE
CELJE — VODNIKOVA 6
tel. 21-56, pošt. predal 86
C-279

INDUSTRIJA USNJA
VRHNIKA

nudi pod ugodnimi pogoji
elektromotorje

	kW	Obrati
SEVER	11	1450
BRÖM-BOVERI	0,37	1400
MARELLI	0,726	950
SEVER	7,5	1440
AEG	15	1400
BERGMAN B.	9,2	1450
IG	2,7	1400
DINAMA 110 V		
DINAMA 110 V		
DINAMA 220 V		
AVTOMAT za merjenje smeri z elektromotorjem		
CENTRIFUGALNA ČRPALKA		
RAZNI KONDENTČNI LONCI		

Interesenti naj se oglase osebno ali pismeno do 15. t. m. v našem podjetju.

3059

V SLUŽBO SPREJMEMO:
gradbenega inženirja ali tehnika
s prakso ali brez nje. — Plača in stanovanje po dogovoru
slaščičarskega mojstra

Ponudbe poslati najkasneje do 20. septembra 1955 na oglasni oddelek »Ljudske pravice«, Ljubljana, pod šifro »Zasavje«.

H-25

ELEKTRO LJUBLJANA-MESTO, Ljubljana, Krekov trg 10
sprejme:

20 vajencev za poklic elektromonterja in elektroinstalaterja

Pogoji za sprejem: 1. da je uspešno končal 4. razred gimnazije ali osemletko; 2. da je zdrav in ne mlajši od 14 let in ne starejši od 17 let.

Lastnorочно pisane prošnje s priloženim rojstnim listom, zadnjim šolskim spričevalom, zdravniškim spričevalom in navedbo točnega naslova staršev ali varuha je oddati na gornji naslov.

3066

UPRAVNI ODBOR INDUSTRIJE USNJA — VRHNIKA
razpisuje v skladu s 30. členom pravil podjetja mesto za
glavnega računovodjo

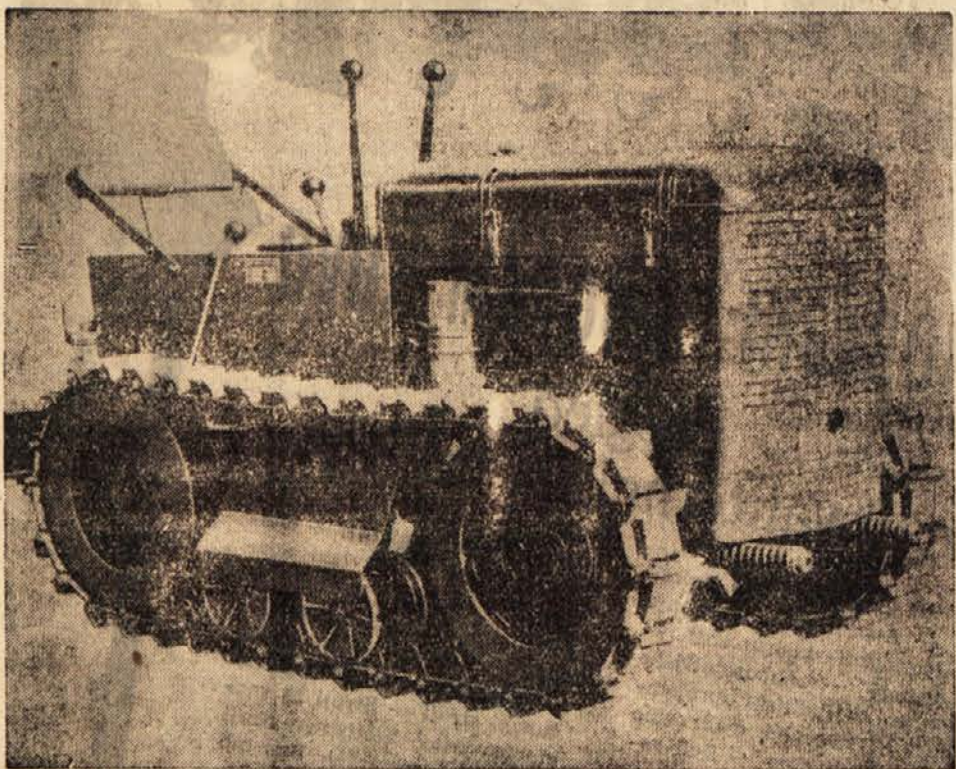
Pogoji: Ekonomska fakulteta ali ekonomska srednja šola z ustreznimi praksami.

Družinsko stanovanje takoj na razpolago. Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. — Nastop službe po dogovoru.

3039

List izdaja časopisno založniško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 6/III, telefon št. 39-181 — Notranjepolitična — gospodarska rubrika telefon št. 21-613 in kulturna rubrika telefon št. 21-887. Nazorjeva ulica 10/II — Uprava: Kopitarjeva ulica 2 telefon 39-181 — Telefon za naročnino in oglase 31-030 — Mesečna naročnina 250 din, za tujino 500 din — Čekovni račun pri NB 601-T-632, poštni predal 42 — Tisk tiskarne »Ljudske pravice« — Poština plačana v gotovini — Rokopisi se ne vračajo

Za vinograde in hmeljske nasade

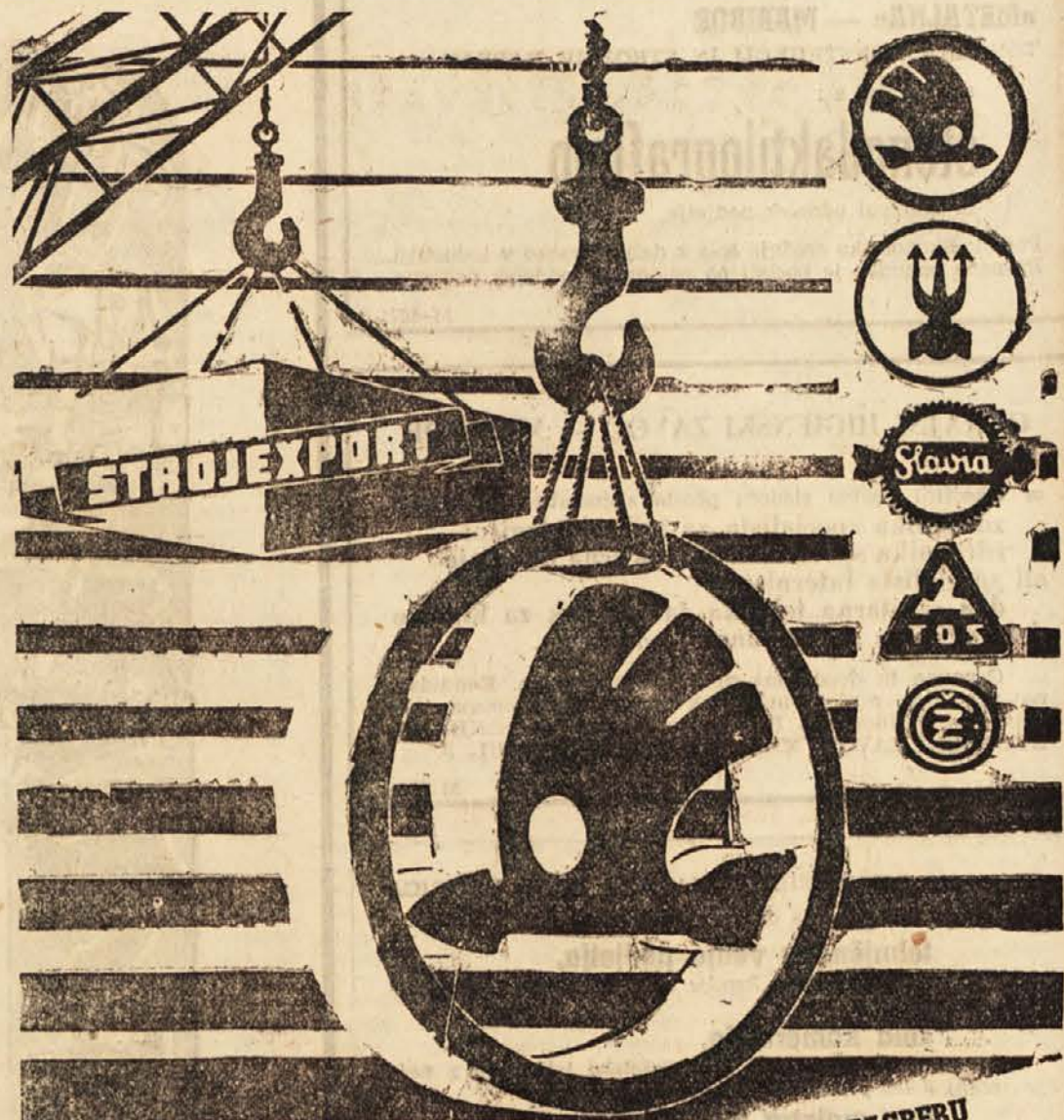
TRAKTOR GOSENIČAR

PT 10-960

MODERNI VINOGRADNIŠKI TRAKTOR, KI NOSI ALI VLEČE ORODJE ZA JESENSKO ORANJE — ZA KULTIVIRANJE — ZA ZRAČENJE ZEMLJE — ZA PLETEV — ZA ZAŠČITNO SKROPLJENJE — ZA KOPANJE SADNIH JAM — ZA POSTAVLJANJE KOLJA IN STEBROV — ZA PRENOS GNOJIL ITD. • Z ZRAKOM HLAJEN BENCINSKI MOTOR — MINIMALNA PORABA GORIVA — PREMIKANJE BREZ NAPORA • ZA ZELENJADNE VRTOVE IN SADOVNJAKE DOBAVLJAMO ODLIČNI MALI TRAKTOR MOTORBOT PF 6 S PRIBOROM • ZAHTEVAJTE OBSIRNO PONUDBO

MOTOKOV - PRAHA - ČSR

2530

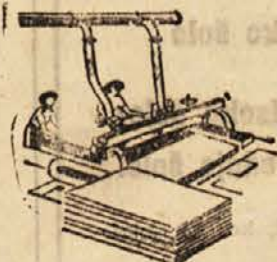
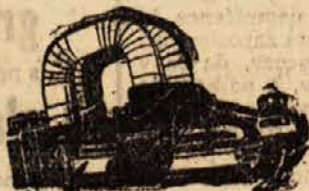
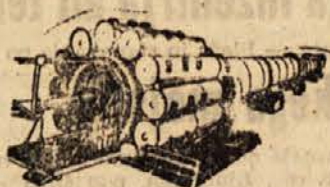
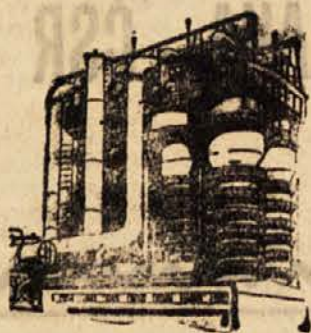
OBISČITE ČESKOSLOVAŠKO RAZSTAVO V ZAGREBU
2.—13. SEPTEMBRA 1955

Izdelke češkoslovaške strojne industrije svetovno znanih znamk
SKODA — SIGMA — CKD — SLAVIA — TOS — MAS — MES
TATRA ITD.

Orodne stroje, stiskalnice, črpalne naprave, Diesel motorje, elektro-
tehniko, gradbene stroje, naprave za industrijska podjetja, pro-
metne naprave — dobavlja:

STROJEXPORT

Praha — ČSR

Celotne naprave za industrijska podjetja za

RUDNIKE IN LIVARNE

izvozni stroji — separacijske naprave — naprave za predelavo rude — valjarne itd.

ENERGETIKO

termocentrale — hidrocentrale

KEMIJSKO INDUSTRIJO

naprave za težko in lahko kemijo — za farmacevtsko industrijo itd.

ŽIVILSKO INDUSTRIJO

tovarne sladkorja iz sladkorne pese in sladkornega trsa — tovarne špirta — pivovarne — hladilne naprave — tovarne konzerv — mlekarne itd.

GRADBENO INDUSTRIJO

tovarne cementa — tovarne šamota — apnenice — opekarne — gramoznice — naprave za kamnolom itd.

LESNO INDUSTRIJO

žage — tovarne furnirja in furnirskih plošč

OSTALO TEHNIČNO INDUSTRIJO

tovarne tekstilij — tobačne tovarne — črpalne postaje — umetna drsališča — naprave za proizvodnjo usnjene in gumijaste obutve ter za obrate strojne industrije

MISLJENI SO IZDELKI ŠKODOVIH ZAVODOV, ZAVODOV ČKD, ŽELEZARNE V VITKOVICAH, PRVE BRNESKE STROJNE TOVARNE, STROJNE TOVARNE V KÖNIGSFELDU ITD., KI GREDO ZARADI VIŠOKE TEHNIČNE KAKOVOSTI PO VSEM SVETU

TECHNOEXPORT

PRAHA - ČSR

Obiščite našo razstavo na Zagrebškem velesejmu!

Obiščite paviljon Ljudske republike Romunije

na Zagrebškem velesejmu, kjer so razstavljeni naslednji romunski proizvodi, zajeti v zunanji trgovini:

AGROEXPORT, Bukarest, Str. 13, Decembrie 5-7
Poštni predal 141 — Naslov za brzojavke: »Agroexport« Bukarest — Telefon 6-10-81

IZVAZA: žita, seme lucerne in detelje, riž, bučno seme, bombažno seme, sojo, aromatična semena, industrijsko gorčico (rumene in rjave barve), zmleto papriko, mento, odpadke mlinске industrije, sirsko seme, tobak itd.

UVAZA: seme za vse vrste kultur.

CARTINEX, Bukarest, Str. A. Briand št. 14-18
Poštni predal 134-135 — Naslov za brzojavke: »Cartimex« Bukarest — Telefon 5-96-49

IZVAZA: periodične in ilustrirane časnike o problemih vseh strok (v nemškem, romunskem, ruskem, angleškem in francoskem jeziku), literaturo, umetniške in znanstvene knjige (v romunskem jeziku), monografije in časopise s področja umetnosti (v romunskem jeziku). Književna dela (v nemškem, ruskem, angleškem in francoskem jeziku), note (simfonije, komorno glasbo, narodno glasbo in zabavno glasbo), domačo dejavnost (preproge, narodne vezenine itd.), predmete umetniške izdelave (iz kamna in lesno rezbarijo), izdelke filigranske obrti, lesno rezbarijo, poštne znamke.

UVAZA: knjige, časnike in revije vseh vrst, znamke.

CHIMINPORT, Bukarest, Str. Bur sei št. 21
Naslov za brzojavke: »Chiminport« Bukarest — Tel. 6-06-36

IZVAZA: organske in anorganske kemikalije (kislina, alkohol, natrijeve proizvode, acetate, sulfate, kalcijeve soli, aldehide, okside), farmacevtske preparate in proizvode, opoterapevtske in hormonalne produkte, kozmetična, eterična in parfumerijska olja, lake in barve, loj, kreda in razne praške za pokončavanje mrčesa.

UVAZA: organske in anorganske kemikalije, gume in plastične mase, katalizatorje, organske raztopinske preparate, farmacevtske preparate in proizvode, reagente in eterična olja, barve za blago, pigmente in kozmetične preparate.

EXPORTLEMN, Bukarest, Piața Rosetti št. 4
Poštni predal 416 — Naslov za brzojavke: »Exportlemn« Bukarest — Telefon 6-29-63

IZVAZA: lesne izdelke: rezano gradivo (deske, hlode itd.), iz iglavcev (jela in borovcev), kakor tudi iz listavcev (hrastovina, parjena in neparjena bukovina, lipe in bresta), bukovine in hrastove parkete, drva, bukovine in hrastove prage, retortno in lesno oglje, parjeno bukovino, javorov in češnjeve lesa itd., bukovine vezane plošče, lipe in bukovino za mizarska dela, bukovine zabojne za sadje in razno drugo blago, zabojne iz rezanih plošč, lesno volno, doge za sode, garniture za sode, sode za vino in pivo, mizarsko orodje, vse lesne potrebščine za čevljarstvo in tekstilno industrijo, okvirje za okna in vrata, leseno pohištvo, vžigalice in lesena glasbila.

PAPIRNO BLAGO: časopisni papir (v balah in zvitihi), papir za pakiranje, brezlesni papir, razne vrste kartona (duplex, triplex), papirnate vrečice, škatle, zvezke in ostale papirne izdelke.

UVAZA: fin orehov furnir, eden-furnir in bambus, krcelje, rezano gradivo, furnirje iz plemenitih vrst lesa, mizarske brezove plošče, bambusov trs.

NAGRADNO DELO: izdelovanje krceljev in ostale storitve iz lesne industrije.

INDUSTRIALEXPORT, Bukarest, ul. Gabriel Peri 2
Naslov za brzojavke: »Indexport« Bukarest — Telefon 4-97-44, 5-16-09

IZVOZ, UVOZ: orodne stroje, žerjave, gradbene stroje, elektromotorje, generatorje, varovalke, električne aparate za domačo uporabo (štedilnike, likalnice, električne instalacijske potrebščine, električne stroje za varjenje, transformatorje, električne potrebščine za visoko in nizko napetost, prenosne stole, svetilne in ogrevalne svetilke, reflektorje, agregate za proizvodnjo toka, turbinske generatorje, tlačne kotle, elektrode, električne peči, parne kotle, naprave in aparate za daljino sporočevalno službo, opreme in stroje za črpanje nafte in rudnike, motorje na izgorevanje, črpalke in kompresorje, ventilatorje, kmetijske stroje, vlačilce, stroje za elektrotehniko in industrijo.

MASINIMPORT, Bukarest, str. Mihail Eminescu 10
Naslov za brzojavke: »Masinimport« Bukarest — Tel. 2-65-20

UVAZA: stroje in opremo za naslednje industrijske panoge: topilnice in livarne, izdelava gradbenega materiala, obdelovanje lesa, celuloze in papirne industrije, izdelke za živilsko industrijo, naprave za hlajenje, usnjarsko industrijo (izdelovanje čevljev), kemijsko-lekarniško industrijo, za industrijo kavčuka, tekstilij in pripadajoči pribor, ladje, ladijske naprave in potrebščine, elektrarne, celotne instalacije vseh vrst, stroje za obdelavo lesa in opreme za železarne.

IZVAZA: kolesa in druge sestavne dele za železnice (parne lokomotive, električne in Diesel motorne vozove, potniške in tovorne vagoni in cisterne (normalnega in ozkega tira, ladje in navtične potrebščine, električne agregate in elektrarne, celotne instalacije vseh vrst, stroje za obdelavo lesa in opremo za železarne.

PETROLEXPORT, Bukarest, Bd. 6, Martie št. 42
Naslov za brzojavke: »Petrolexport« Bukarest — Tel. 5-70-17

IZVAZA: ekstrakti bencina, letalski bencin, avtomobilski bencin, naravni in svinčeni traetolom, whitespirit, petrolejsko olje za razsvetljavo, plinsko olje, parafinsko olje za kurjavo, prečiščeno olje za kurjavo, naravno in naftno smolo, bitumen, mazilna olja, mazilne masti, parafine, lekarniške in tehnične vazeline, vazelinsko olje, koks iz petrolejskega olja, naftne kisline, cerezin itd. Rude man-

ganske, žveplene, piriške raztopine, šamotno moko, antracit, boksit in azbestni prah.

UVAZA: olje za mazanje in sintetična specialna olja, koks za železarne in livarne, barit, železno rudo in kromovo rudo.

PRODEXPORT, Bukarest, Str. Armeneasca št. 25
Naslov za brzojavke: »Prodexport« Bukarest — Telefon 2-98-64, 1-78-65

IZVAZA: živali za klanje in rejo, prašiče, govedo, ovčje meso (zmrznjeno), zajčje meso, mesne konzerve, zimsko salamo, živo perutnino, zmrznjeno perutnino, presna gosja jetra, presna in konzervirana jajca, jajčno pasto za strojenje kože, živalske stranske produkte, čreva, dlako, rogove, kopita, nepukano posteljno perje, okrasno perje, omela iz perja, živo divjad, zmrznjeno divjad, somovino, ribje konzerve, črni kaviar, razne sice, presno sadje in sočivje, sadne konzerve, suho sadje, cele in tolčene orehe, naravne soke, vkuhano sadje, sirupe, sadne konzerve, paradižne konzerve, konzervirane paradižnike, vkuhane paradižnike, kisle kumare, suhe gobe, suho sočivje, sladkorne slaščice, kekse, testenine, zdrob, vino v steklenicah »cuica« (vino), slivovko, koncentriran grozdni most, razne pijače, žabe, rake in polže.

UVAZA: kolonialno blago, začimbe, limone, južno sadje, sladkor, zemeljske opeške, ribe, surovine za živila, plemensko živilo, vsakovrstna živila in njihova sredstva za uživanje, vstevši stranske proizvode.

ROMANOEXPORT, Bukarest, Piața Rosetti št. 4
Naslov za brzojavke: »Romanoexport« Bukarest — Telefon 4-35-96, 5-11-85

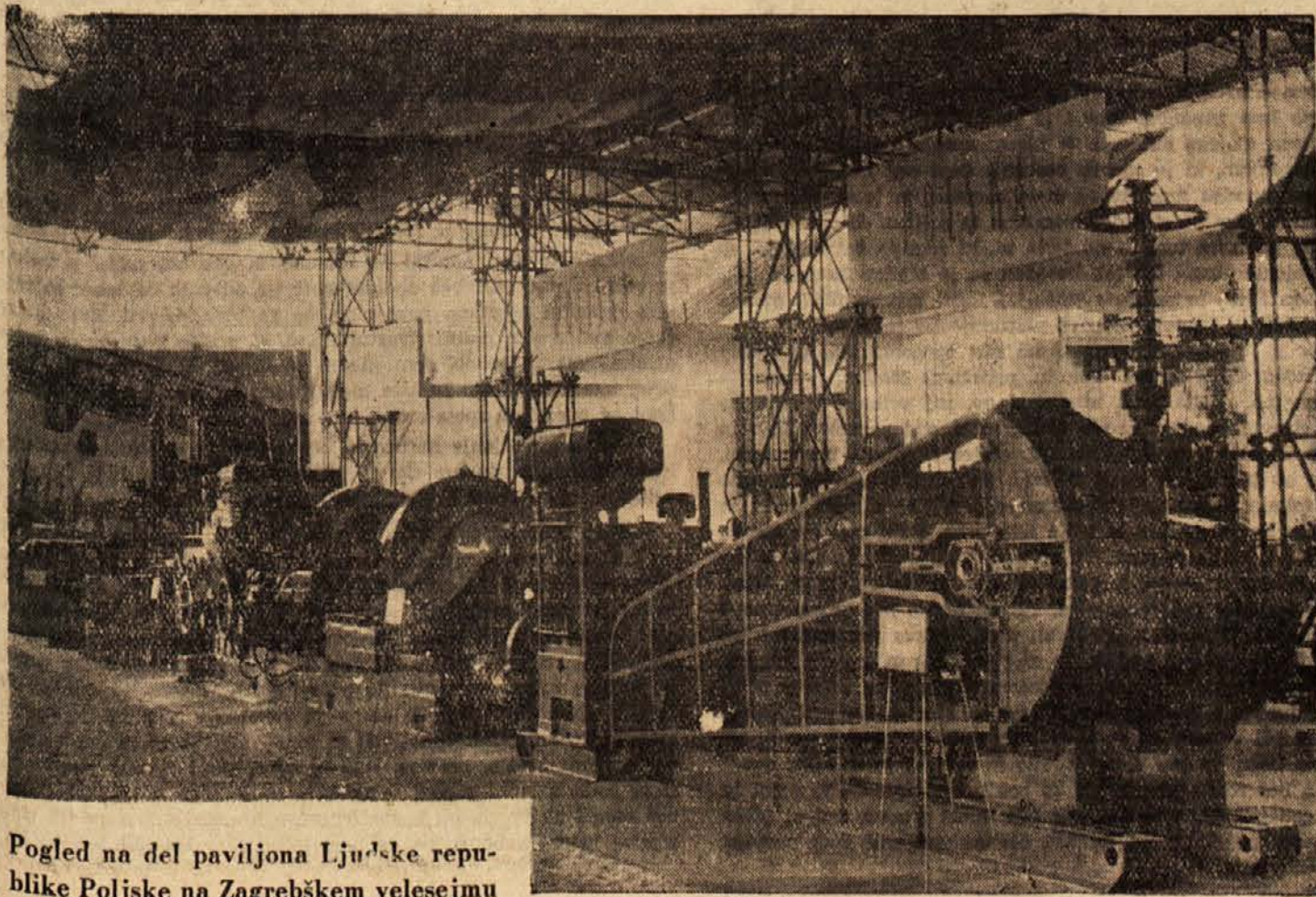
IZVAZA: krzno, ovčje in drobnice, surovo in obdelano kožo, usnjarsko konfekcijo, usnjene izdelke, tekstilno surovino, izdelke in polizdelke (brisače, šenil, ribiške vrvice, mreže, vrvi, jermena, lanene in konopljene krpe, tekstilne odpadke, tkanine za pohištvo, gradbene potrebščine, kameenje za gradnje vseh vrst, obdelano in neobdelano. Marmor »Rusita« in »Monasca«, granit, kremenovec, mavčni kamen (mavec), strešno opeko, izolacijske potrebščine, portlandski podporni cement in cement za sonde, vlečeno okensko steklo, okrasno steklo, steklenino vseh vrst, pihano in stiskano steklo, stekleno volno, opaki, keramiko, kamnitne in porcelanske izdelke, vlite peči, žeblice in zakovice, vzmeti za pohištvo, svetilke, svetilke za kuhanje, zaščitne svetilke za neurje, ščetke in omela, sol, naravne mineralne vode in iz njih dobljene soli.

UVAZA: tekstilne surovine, živalske, rastlinske in sintetične (polizdelke in izdelke), krpe, odpadke, usnje in usnjene izdelke, ustrojen material, elastične niti in tkanine, gumijaste vložke, sintetične in naravne niti, žimo in tkanine. Morske trave — korozo in domače orehe.

Poljska zunanjetrgovinska zbornica

Warszawa - ulica Trebacka 4

vabi obiskovalce Zagrebškega velesejma, naj obiščejo razstavní prostor Ljudske republike Poljske na Zagrebškem velesejmu paviljon R3, vhod iz Ulice Rade Končara

Pogled na del paviljona Ljudske republike Poljske na Zagrebškem velesejmu

Tvrdke, ki razstavljajo:

CENTROZAP, Stalinogrod, Plebiscytowa 36

Uvoz in izvoz strojev za rudarsko industrijo, opreme, briketiranje, naprave in stroje za topilnice, livarne in valjarne, vtille in naprave za dopošiljanje, razne kovine, valjano železo, železniške tračnice, cevi, pločevino, cink in valjane cinkaste izdelke

CETEBE, Lodz, Narutowicza 13

Uvoz in izvoz tekstila in oblek

CIECH, Warszawa, Jasna ul. 12

Uvoz in izvoz kemikalij in kemičnih izdelkov kemične industrije

»ELEKTRIM«, Warszawa Czaackiego 15/17

Uvoz in izvoz električnih in elektrotehniških strojev, kakor tudi naprav, radiotelefonskih in brzojavnih naprav, električnih meril, elektrotehničnih oprem in kablov

CEKOP, Warszawa, Mokotowska ul. 49

Izvoz celotnih tovarniških naprav ter projektov industrijskih naprav

METALEXPORT, Warszawa, Mokotowska 49

Izvoz lokomotiv in vagonov, orodnih strojev, kladiv, stikalnic, škarij, gradbenih strojev, strojev za živilsko industrijo, kompresorjev, črpalk, tekstilnih strojev, strojev za proizvodnjo papirja, izdelkov iz litega železa

MINEX, Warszawa, Kradytowa ul. 4

Uvoz in izvoz stekla, porcelana, gradbenih potrebščin, keramičnih izdelkov, gradiva za izoliranje, cementa in mineralnih surovin

MOTOIMPORT, Warszawa, Przemyslova 26

Uvoz in izvoz avtomobilov, motociklov, dvokolic in kmetijskih strojev

PRASA I KSIĄZKA, Warszawa, Koszykowa ul. 31

Uvoz in izvoz revij, knjig, umetnin in znamk

SKORIMPEX, Lodz, Piotrkowska ul. 260

Uvoz in izvoz krzna in usnja, tobačnih, usnjenih in gumijastih izdelkov

VARIMEX, Warszawa, Wiloza ul. 50-52

Uvoz in izvoz aparatov za znanstvene raziskave in laboratorije, orodja, optičnih in merilnih instrumentov, športnih potrebščin, igrač in izdelkov narodne umetne obrti

NA ŽELJO DAJEMO STROKOVNA OBVESTILA!

Poslovilni ples tunov

Reka, septembra
Jutranja zarja je šele napočila okrog Bakarskega zaliva, ko sta se dva ribiča povzpela na svoji »stražarski« mestni na vrhu 20 do 30 m visokih, poševno nad morjem stojećih gred. Spretnost žlezla na impovizirana stola, si prižgala cigareti in začela krožiti s pogledom po mirni morski gladini. Pred seboj sta videla ko na dlan slikoviti zalivček Bakarac, na dveh mestih pregrajen od celine do velikih zasidranih sodov v debelimi stojećimi mrežami. Na vratih vsake pregrade se ob sodih pozibava po en nenavaden čoln, brez posadke, poln zloženih mrež in privezan z vrvoj ko motornemu vitlu na nasprotni strani zaliva. Desno od izvidniških jamborov, tik pod avtomobilsko cesto, se tišči nekaj hišic in streh, pod katerimi ribiči krpa jo in popravlja jo mreže, zagotavljajoč drug drugemu, da bo danes lov dober.

To je področje ribarske zadruge »Tuna« iz Bakarca, eno naših

Dopoldne z ribiči v Bakarcu

najbolj znanih in najstarejših lovišč tunov in drugih velikih plavih rib, ki jih tokovi s toplih morij prinašajo v velikih jatah v Jadran.

RIBIČI-LOTERIJC

»Naporno je življenje ribičev,« tako je začel pomenek najstarejši član zadruge Rudolf Gudac, barba Dolfo.

»Mi smo pravi loterijci: delamo in čakamo noč in dan, ali bo riba priplavala, vrag jo vzemi,« je povzel besedo stari ribič Ive Car, imenovan Kompanjina. Tedaj pa so začeli brez vrstnega reda opisovati najrazličnejše tegobe in težave ribičev. Zdal je že »srce« sezona lova na tune, rib pa ni in ni. Lani so ob tem času naložili kake štiri vagone tunov, zdaj pa niti dveh ton. Zadnja leta je v naših vodah čedalje manj plavih rib. Bakarčani mislijo, da smo mnogo tudi sami krivi. Pravijo namreč, da ujamejo največ tunov v stojećih loviščih — tunerah.

Le-te pa smo še nedavno zapostavljali. Skupnost je preveč forsirala zgraditev velikih ladij za lov na tune in te ladje, ki jih imamo zdaj preveč, bolj razprše ribe iz jat, kakor pa jih polove. Ribiči pravijo, da bi bilo treba tunolovcem prepovedati lov ob obali in pomagati, da bi stoječa lovišča izpopolnili in modernizirali. V Bakru bi n. pr. lahko ujeli dvakrat več tunov, če bi imeli stoječa lovišča elektrificirano, če bi imeli reflektorje za nočni lov. Za to bi potrebovali samo nekaj sto tisoč dinarjev, ki jih nimajo, ker ni rib.

V pomenek je posegel tudi predsednik zadruge Berto Bonarajac, ki je prepričan, da bo njihova zadruga kljub vsem težavam hitro napredovala, ker jo podpira vsa vas. Pogovor se je zavlekel, sonce je bilo že visoko na nebu, minil je čas, ko se običajno pojavijo jate rib, izvidnika na posvejenih jamborih pa še zmeraj mirno kadita in molčita.

RIBE SE POJAVIJO

Ko smo bili že malone izgubili upanje, da se bodo tisto jutro pojavile ribe, je naš pogovor prekinil oster klic glavnega izvidnika Ive Segote.

Tira (vleci) barčico!

V naslednjem trenutku je zapopotal električni vitel na nasprotni strani zaliva, v vasi, a čoln, stoječ ob prvem sodu, je potegnila nevidna vrv proti kraju, da je pustil za seboj ravno črto plutovinastih obrobočkov, na katerih je visela mreža. V pičli minuti je bil čoln na obali. Zaliv je bil zaprt, jata tunov, ki je priplavala kdo ve od kod, je bila ujeta.

Ozki betonski pomol pred hišicami je nenadoma oživel. Pet ribičev pod vodstvom izkušnega Kompanjina je skočilo v pripravljeno čoln, natovorilo vlačilno mrežo in prišlo za vesla v pričakovanju nadaljnjih navodil. Prihiteli so tudi otroci iz slovenske kolonije in mnogo tujih turistov, ki so ustavili avtomobile na cesti in radovedno čakali, kaj se bo zgodilo.

»Potegnili« je zadonelo drugo povelje z vrha izvidnice. Barba Dolfo in še dva ribiča so poteg-

nili za vrv in privlekli drugo mrežo k obali, tako da je bil zaliv razdeljen v dva dela. V naslednjem trenutku je odplul čoln barbe Kompanjina ob notranji strani zagrajenega prostora in potegnil za seboj mrežo. Takoj potem so začeli vleči ribe iz morja. Dve skupini ribičev sta ob pomoči nagih fantičev vlekli vrvi in čedalje bolj zoževali mrežo.

V MREŽI

Čuteč, da se nevarni krog mreže čedalje bolj oži, so se začeli dotleji mirni tuni nenadoma divje premetavati. Na mirni gladini se je pojavilo mnogo kratkih ostrih valov in vodnih mehurčkov. Ko pa so mrežo kmalu potegnili med čolne in obalo, so stisnjeni tuni docela pobesneli. Razburkano morje se je jelo peniti, ko da ga meša ladijski vijak, hkrati pa so zamolklo zadoneli udarci močnih repov ob bok čolna. Pravi poslovilni ples tunov, ki se poslavljajo od morja. Ta dramatični prizor so skrajšali ribiči, ki so jih spretno lovili za repe in povrsti metali v čoln. Ze je bilo dno čolna pokrito s kupom temnomodrih tunov, ko so še zmeraj srdito udarjali z repki in poskakovali.

»Ni jih mnogo, pa tudi ne tako malo, kakih 26 po 20 kil,« je pripomnil mimogrede predsednik Berto, hiteč po čoln, da bi znova odprl lovišče. Ujeti tuni, okrvavljeni od medsebojnih udarcev, so še poskakovali in udarjali ob steno čolna, ko je odjeknilo s izvidnice naročilo, naj lovišče zapro. Spet so spustili mrežo in kmalu so bili mrtvi tuni v čolnu pokriti z jato kakih 50 manjših tunov.

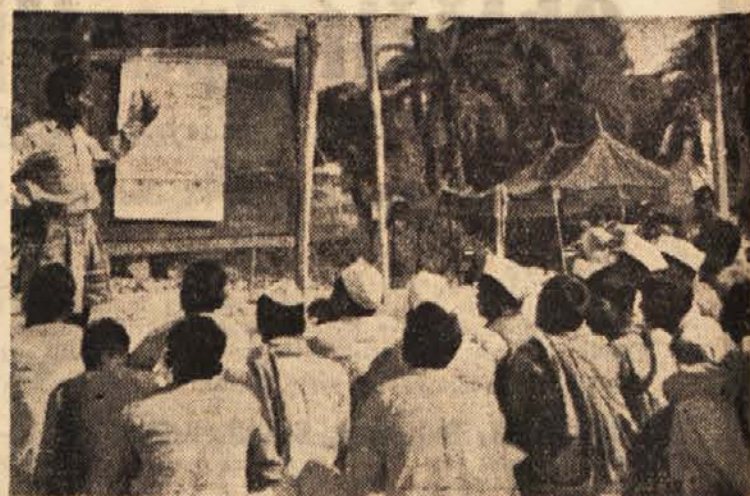
ZMERAJ BUDNI

Vse to se je odigralo neverjetno hitro. V pičlih 20 minutah so potegnili ribiči iz morja nad 400 kg rib. Potem pa so jih začeli enako spretno čistiti in pripravljati za prevoz. Z noži so jim odstranili skрге in drobovje, otroci pa so skakali okrog njih, da bi jim izmaknili kos jeter ali še drhteče tunovo srce. Očiščene in

oprane ribe so povezali za repe in obesili, da so se posušili, potem pa so jih naložili v zadržni motorni čoln, ki jih je odpeljal na reški trg.

Zaliv je bil kmalu prazen. Tujci so pogledali svoje avtomobile in se odpeljali, otroci so se vrnili na kopališče, brezposelni ribiči pa so polegli po slamnjatih pod streho. Samo na vrhu stopničastih jamborov sta se svetilkala bakreno zagorela hrbita dveh izvidnikov. Njih ne moti ne jutranji hlad ne burja ne popoldansko vroče sonce, da ne bi z budnim očesom spremljala vsega, kar se giblje in dogaja pod modro prozorno gladino zaliva.

Zvonko Radoš

Tudi v Afriki so se odprla šolska vrata. Na sliki vidite učence v Sudanu, v bližini ekvatorja. V ozadju šolsko poslopje, ki je krito s slamo. V glavnem pa je pouk na prostem.

Opice in miši 130 km visoko

Predstavniki washingtonskega živalskega vrta so sporočili, da je 6 let stara zelena morska mačka z imenom Jocko, ki so jo pred dvema letoma zaprli v raketo in izstrelili blizu 64 km visoko, čila in zdrava. Jocko je dobro prestala kozmično žarčenje. Vsak dan z veseljem je listje cvetice, repo in razne druge sadeže, ki jih prinašajo obiskovalci živalskega vrta, ne da bi se seveda zavedala, kako važna je postala zadnje tedne. V marcu 1952 so napravili v Ameriki zanimiv poizkus z raketami. Štiri opice in tri miši so dosegle z raketami višino blizu 130 km. Tri opice so poginile, ker se padala niso odprla, četita pa je s padalom srečno dosegla zemljo. Padla je v puščavi Nove Mehike, pa je podlegla sončarici, preden so jo našli. Vse tri miši pa so še žive in se pridno množe. Kozmično žarčenje jim očitno ni škodovalo.

Še nobenega belca niso videli

Vlada Nove Gvineje je sporočila, da je naletela znanstvena odprava na novo divje plemo, ki ni videlo še nobenega belca. Plemo se imenuje Duna in je zelo bojevito. Vojski nosijo lasulje in dolge brade, tako da spominja njihova zunanost na srednji vek.

Oboroženi so s sulicami, puščicami in loki. Edino, kar so videli ti divjaki doslej od belcev, so bila letala nad njihovo dolino. Zato so pričakovali, da bo »neznano plemo« nekoga dne padlo k njim izpod neba. Od sosednjih plemen se razlikujejo Duna po tem, da niso ljudožerci.

Suša v Angliji

V Veliki Britaniji imajo hudo sušo, tako da je začelo ponekod primanjkovati pitne vode. Morali so jo racionirati. Temza in druge angleške reke so močno upadle. Suša je letos mnogo hujša, kakor je bila v zadnjih letih. V jugozahodnih krajih so ostale mnoge vasi brez vode. V Južnem Walesu, kjer imajo v dolini Rhyme enega največjih vodnih rezervuarjev, je zmanjkalo vode, tako da so morali za 15 ur vodovod zapreti. Tudi v nekaterih drugih krajih morajo vodovode ponoči zapreti. V Londonu za zdaj še ne primanjkuje vode.

NAJVEČJI REČNI OTOK SVETA POPLAVLJEN

Sredji reke Bramaputre stoji največji rečni otok sveta Madžuli, ki meri 1200 kv. km. Med nedavnimi poplami ga je voda zalila in povsem odrezala od ostalih krajev države Asam. Več dni niso vedeli, kaj se je zgodilo z njegovimi 45.000 prebivalci. Šele pozneje so ugotovili, da je zahtevala poplava med njimi precej žrtve.

Drobne ZANIMIVOSTI

TEODORIKOV PRAVI DVOREC SO NAŠLI

V bližini Ravene v Italiji razkazujejo tujem dvorec, o katerem je vodnik pripovedoval, da ga je dal zgraditi kralj vzhodnih Gotov, Teodorik Veliki. Arheolog prof. Mario Maz-zotti pa se s tem ni strinjal. Po štirih letih raziskav je našel pod razvalinami dvorca temelje mnogo starejšega poslopja, ki po slogu in načinu zidanja obkrožuje kaže na Teodorikovo časo. Pod stropom neke stare cerkve je videti zidove in oblike pravega dvorca vzhodnogotskega kroja.

CEDALJE VEČJA AVTOMATIZACIJA AMERIŠKE INDUSTRIJE

Ameriška avtomobilska industrija je glede avtomatizacije na prvem mestu. Podjetje NASHA je postavilo pred pol leta stroj, ki lahko opravi na cilindrični glavi brez človeške pomoči 176 različnih opravil. Tako se je delovni čas skrajšal za 80 %. Za montažo avtomobilov znamke »Packard« so začeli uporabljati dva nova velika stroja. S prvim barva avtomobile, z drugim pa ponikljajo posamezne dele. S strojem lahko istočasno barvajo šest avtomobilov z različnimi barvami. Ford pa je začel uporabljati nov, 38 km dolg tekoči trak, ki ga upravljajo električni mehanizmi. Tako se je proizvodnja podvojila, ročno delo pa zmanjšalo za 9,5 %. Kakih 17,1 % ameriške industrije so že avtomatizirali.

TUDI TELEFONSKI IMENIKI SO LAHKO PLAGIAT

Neko veliko ameriško telefonsko podjetje je tožilo Own Scagessa in njegovo ženo, ker sta izdala telefonski imenik, ki je točna kopija njegovega telefonskega imenika. V dokaz družba navaja, da sta prepisala iz njenega imenika celo imena dvanajstih telefonskih naročnikov, ki jih sploh ni in katerih imena je uporabljala družba za šifro.

Jutri začnemo objavljati našo novo slikanico

»ČAS VOLKOV«

Pripoveduje:
JANEZ KLEMENČIČ
Riše:
MARJAN AMALIETI

Na sliki vidite najnovejšo angleško lovsko reaktivno letalo, ki je najmanjše in obenem tudi najhitrejša. Ima nov reaktivni motor znamke Bristol Orpheus. Letalo je bilo pred šestimi tedni prvič na na poizkusnem poletu. Slika zgoraj: Letalo v poletu. Slika spodaj: Letalo pred poletom.

Vojaški bombnik ga je ponesel v višave, od tu pa je nadaljevalo samostojno svojo pot. Javnosti bo letalo prvič prikazano v teh dneh.

Najnovejša angleško lovsko reaktivno letalo

»Dober je izrek, ki pravi: grda žena dobro služi v hiši, na svečanosti pa ima prednost lepa,« je rekel naposled. »Oprostite mi, prosim, žena mojega sina, da te nisem sprejel s tisto ljubeznijo in razumevanjem, ki ju morda zaslužiš. Sem pač neumen, neizobražen, staromoden mož, ki se malo razume na tvoje nedvomno velike vrline. Ker pa si videti pametna in močna, da lahko vodiš velik dom, govorim tebi in ne tebi tu, ki sem jo dal vzgojiti za radost svojemu sinu.« Ob teh besedah se je Meilan še malo bolj sključila, in Pearl je zadržala smehljaj, kajti tast je mislil menda dobro, čeprav je zvenelo njegovo priznanje ko žalitev.

»Hči,« ji je rekel strogo, »ti žal nisi sposobna, da bi rodila hiši in družini Čang otroka. Tale tu, priležnica Meilan, je zanosila in bo, upajmo, rodila sina, mnogo sinov, saj prihaja z vrta, na katerem drejve bogato obrodijo. Nalagam ti odgovornost zanjo in zahtevam, da skrbiš zanjo ko starejša sestra. Ščitila jo boš v vojni, ji stregla ob porodu in vsaki bolezn, življenja ji ne boš grenila in zastrupljala s smešno ljubosumnostjo. Ti si namreč žena in družica številka ena. Ker je tvoje telo suho, ljubi moževe otroke iz druge žene, ko da so tvoji. To mi moraš obljubiti, da bom lahko mirno umrl. In ti — —« je rekel obrnjen k Meilan, ki je lahko zadržala ko list v večernem pišu, »ti boš nosila pod srcem sinove in jih vzgajala tako, da bodo častili prednike ter jim darovali po starem običaju žrtve in kadilo. Če ne,« je rekel in grozeče iztegnil kazalec proti njej. »se vrnem kot nezadovoljen duh in bom srdit in močan duh, ki te bo preganjal, če ne boš storila, kar pričakujem od tebe. Pojdi v tempelj, vprašaj duhovnike po pravih molitvah in pravem bogu, ki mu daruj kadilo in sežigaj pred njim denar duhov, da boš rodila sinove. In ko boš imela sinove,« je dejal in postajal čedalje bolj ogoren, »če boš imela sinove, naj ti nikar ne pride na misel, da bi postala ošabna nasproti ženi svojega

gosпода in da bi sejala nemir, marveč si zapomni: niti pet prstov na roki ne more biti enako dolgih, zato ne pozabi, kje je tvoje mesto. Ona je nad teboj, tebe sem kupil za osem dolarjev kot sužnjo.«

Zadovoljno se je naslonil nazaj in namignil ženama, naj odideta. »Ti pa ostani,« je rekel Yutsingu. Sin je pokleknil k postelji.

»Oporoko sem napisal že zdavnaj in vse boš našel v redu,« je rekel Čang. »Ali boš obdržal avto, je odvisno od tebe; šoferju sem namenil skromno pokojnino, če ga boš odslavil. Zate in za tvojo mater sem naložil trustni sklad, ki preide pozneje na tvoje otroke. Včera ponoči sem mislil na to, da bi te zavrge, toda smrt ugasni vso jezo. In kdo med ljudmi je brez napake? Kateri konj se nikoli ne spotakne?«

»Ali te govorjenje ne utruja, oče?« je vprašal Yutsing zaskrbeno, kajti glas starega Čanga je bil čedalje glasnejši in njegove velike roke so čedalje živahneje krilile po zraku.

»Ne,« je dejal, »počutim se dobro in bolečin skoraj sploh več ne čutim. Umrjem nerad, sin moj, zelo nerad,« je rekel vneto. »Čeprav pravijo, da minejo posvetne zadeve ko pomladni dan in da je treba misliti na smrt kot na vrnitev. Posvetne zadeve niso tako preproste, sin, ne preproste, pač pa zanimivejša od največje igre. Enako težko je odtrgati se od njih kakor je težko vstati od igralne mize ali pustiti do polovice izpraznjeno steklenico ali ženo sredi noči. Nisem še star,« je rekel, »in v meni je dovolj moči še za tri moža. Zakaj naj bi umrl? Živ berač je vreden več od mrtvega kralja, pravijo. Rad bi še dočakal prvega vnuka. Ti si se rodil z enim zobom v ustih — kakšen bo vnuk? Paziti boš moral na to, da mi boste žrtvovali mnogo jedi, kajti bil sem zmeraj lačen in bojim se, da bom lačen tudi kot duh — —«

Hotel

VICKI BAUM

ROMAN

Šangaj

252

Yutsing se je obotavljal. »Pojdi,« je rekel oče nestrpno. Sin je odšel. Pearl in Meilan sta bili spravili medse vso dolžino velike sobe. Pearl, z rokami v žepih svoje jopice, s cigareto v ustih, je resno govorila s kitajskima zdravnikoma. Steklena svetloba oblačenega neba je padala skozi visoka okna nanje. Na drugem koncu sobe, blizu vrat, je klečala Meilan poleg svoje sestre; ko zlomljen trst ali obstreljena ptica je bila videti. Yutsing je šel od ene do druge in ju prosil, naj gresta k postelji njegovega očeta. Pearl je šla naprej, Meilan pa je stopicala za njo. Yutsing se ni ozrl po njej, čeprav je čutil njeno navzočnost s slehernim kapljjo krvi.

»Pridita k meni, hčeri, in sedita k moji postelji,« je rekel Čang tako nežno, kakor ga sin še nikoli ni slišal govoriti. In ženi sta poslušno sedli vsaka na svoj stol, ki ju je bil uslužno primaknil tajnik. Čang, sin, je z bliskovito jasnostjo spoznal, da je njegov ojarški oče ženske ne le kupoval, ampak tudi osvajal; misel, da se razume Čang Bogum ne le na silo, marveč tudi na nežnost, mu je bila povsem nova.

Ko sta ženi sedeli pred njim, tako različni, kakor sta mogli dve bitji istega spola in iste rase sploh biti, je pogledal zdaj eno, zdaj drugo, ne kot umirajoči, marveč kot mož, ki se dobro zabava.